

STRUCTUURVISIE NOORD-HOLLAND 2040 – geactualiseerd

Kwaliteit door Veelzijdigheid

Besluit Actualisatie Structuurvisie door PS – 28 september 2015
Besluit Wind op Land, vastgesteld door PS – 15 december 2014 en 2 maart 2015
Besluit Uitvoeringsprogramma, vastgesteld door PS – 3 februari 2014
Besluit Wind op Land, vastgesteld door PS – 17 december 2012
1^e herziening, vastgestelde door PS – 23 mei 2011
Vastgesteld door PS – 21 juni 2010

INHOUDSOPGAVE

1 LEESWIJZER	1
2 TOTSTANDKOMING VAN DE STRUCTURVISIE EN HET PLAN-MER	3
2.1. Totstandkoming	3
2.2. Wisselwerking met het plan-MER	4
3 VISIE OP IN NOORD-HOLLAND	7
3.1. Noord-Holland nu.....	7
3.1.1. Zicht op de toekomst.....	7
3.1.1.1. Globalisering	7
3.1.1.2. Klimaatverandering	7
3.1.1.3. Demografische verandering	8
3.2. Noord-holland in de toekomst (2040) – “kwaliteit door veelzijdigheid”	12
3.3. Provinciale belangen.....	14
3.3.1. Begripsbepaling	14
3.3.2. Provinciale belangen.....	15
4 KLIMAATBESTENDIGHEID	19
4.1. Voldoende bescherming tegen overstroming en wateroverlast	19
4.1.1. Primaire waterkeringen.....	19
4.1.2. Regionale waterkeringen	20
4.1.3. Calamiteitenberging.....	20
4.2. Voldoende en schoon grond-, drink- en oppervlaktewater	23
4.2.1. Functiefacilitering.....	23
4.2.2. Waterberging	23
4.2.3. Zoetwateropgaven	23
4.2.4. Strategische waterdoelen en ruimtelijk waterbelang	23
4.3. Voldoende ruimte voor het opwekken van duurzame energie	25
5 RUIMTELIJKE KWALITEIT	31
5.1. Behoud en ontwikkeling van Noord-Hollandse cultuurlandschappen	31
5.1.1. Archeologie en tijdsdiepte	32
5.1.2. Aardkundige waarden	32
5.1.3. Beleving van landschappen: openheid, duisternis en stilte	32
5.1.4. Dorps-DNA.....	32
5.1.5. Structuurdragers van provinciaal belang	33
5.2. Behoud en ontwikkeling van natuurgebieden	35
5.2.1. Natuurnetwerk Nederland (NNN)	36
5.2.2. Weidevogelleefgebieden.....	36
5.3. Behoud en ontwikkeling van groen om de stad	39
5.3.1. Metropolitane landschappen.....	39
5.3.2. Bufferzones.....	40
6 DUURZAAM RUIMTEGEBRUIK.....	41
6.1. Milieukwaliteit.....	43
6.2. Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten	45
6.2.1. Bedrijventerreinen.....	46
6.2.1.1. Droge bedrijventerreinen.....	46
6.2.1.2. Zeehaventerreinen	47
6.2.2. Schiphol.....	47
6.2.2.1. Ruimtelijk uitvoeringsprogramma	48
6.2.2.2. Internationaal georiënteerde werklocaties Schiphol	49
6.2.3. Noord-Holland Noord.....	49
6.2.4. Detailhandel.....	49
6.2.5. Kantoorlocaties	50
6.3. Behoud en ontwikkeling van verkeers- en vervoersnetwerken	53
6.3.1. Behoud en ontwikkeling van het regionale wegennet	54
6.3.2. Verbetering van het openbaar vervoer	54
6.3.2.1. OV-knooppunten.....	55
6.3.3. Behoud en ontwikkeling van transportnetwerken.....	55
6.4. Voldoende en op de behoefte aansluitende huisvesting.....	57
6.4.1. Binnen Bestaand Bebouwd Gebied	58
6.4.2. Buiten Bestaand Bebouwd Gebied	58
6.4.2.1. Bijzondere milieus buiten Bestaand Bebouwd Gebied	59
6.4.2.1.1. Landgoederenzones.....	59

6.5. Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor landbouw en visserij	61
6.5.1.1. Clusters voor grootschalige land- en tuinbouw	62
6.5.2. Gecombineerde landbouw	62
6.6. Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor recreatieve en toeristische voorzieningen	65
6.6.1. De provinciale recreatieve routestructuren	65
6.6.2. Ruimte voor toeristische en recreatieve voorzieningen	65
6.6.3. De Noord-Hollandse kusten	66
6.6.4. Metropolitane landschappen	66
7 UITVOERINGSPROGRAMMA STRUCTUURVISIE.....	68
7.1. Sturingsfilosofie en inzet juridische instrumenten	68
7.2. Rollen Provincie Noord-Holland	68
7.3. Instrumenten	70
7.4. Verantwoording/monitoring en evaluatie	73
BIJLAGE 1 VERVALLEN	74
BIJLAGE 2 INFORMATIE GRONDEXPLOITATIEWET	75
B2.1. Inleiding	75
B2.2. Bedoeling wetgever	75
B2.3. Verplichting	75
B2.4. Geen verplichting	75
B2.5. Positie provincie	76
B2.6. Anterieure overeenkomst	76
BIJLAGE 3 VERVALLEN	77
BIJLAGE 4 BOUWEN BINNEN BESTAAND BEBOUWD GEBIED.....	78
BIJLAGE 5 WONINGBOUWBEHOEFTE.....	79
BIJLAGE 6 AANGENOMEN MOTIES	80

1 LEESWIJZER

Voor u ligt de Structuurvisie Noord-Holland 2040: kwaliteit door veelzijdigheid (SV 2040). Deze visie kent een papieren en een digitale versie, en is te vinden op www.noord-holland.nl. De papieren versie is afgeleid van de digitale en is als volgt opgebouwd.

In hoofdstuk 2 staat beschreven hoe de structuurvisie tot stand is gekomen en op welke manier de structuurvisie verband houdt met het bijbehorende plan-MER. De ruimtelijke ordening van Noord-Holland in 2040 en de relevante trends en ontwikkelingen staan in hoofdstuk 3. Dit hoofdstuk eindigt met een overzicht van de provinciale belangen.

In hoofdstuk 4 tot en met 6 zijn de provinciale belangen uitgewerkt. Hoofdstuk 4 bevat de belangen die vallen onder Klimaatbestendigheid, hoofdstuk 5 de belangen die vallen onder Ruimtelijke Kwaliteit en hoofdstuk 6 de belangen die vallen onder Duurzaam Ruimtegebruik. Ieder belang heeft hierbij een eigen paragraaf en begint met de bijhorende visiekaart. Vervolgens staat in deelparagrafen de visie op het belang beschreven.

In hoofdstuk 7 (de uitvoeringsparagraaf) wordt de wijze beschreven waarop de provinciale ruimtelijke belangen, zoals deze zijn omschreven in de eerdere hoofdstukken, worden verwezenlijkt. Gestart wordt met een korte beschrijving van de provinciale sturingsfilosofie, gevolgd door de mogelijke rollen. Daarna worden het instrumentarium, de kaders inzake het uitvoeringsprogramma en de verantwoording / monitoring omschreven.

In de bijlage is een overzicht opgenomen van de belangrijkste onderwerpen uit de Wet op de ruimtelijke ordening en de Grondexploitatiewet.

De bijlagen maken integraal onderdeel uit van de structuurvisie. Bij deze structuurvisie horen de Provinciaal Ruimtelijke Verordening (PRV) en het plan-MER (milieueffectrapport).

2 TOTSTANDKOMING VAN DE STRUCTUURVISIE EN HET PLAN-MER

2.1. TOTSTANDKOMING

In september 2006 hebben Provinciale Staten besloten één structuurvisie te maken voor de provincie Noord-Holland. Elke overheidslaag is verplicht een structuurvisie op te stellen en haar ruimtelijke belangen te benoemen. Op basis van deze belangen kan elke overheid bepalen welke rol zij voor zichzelf ziet weggelegd en welke instrumenten zij toepast om dit ruimtelijke belang te waarborgen of te bereiken.

Het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord (oktober 2004) is door de Provincie Noord-Holland opgesteld vooruitlopend op de invoering van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (1 juli 2008) met het bijbehorende motto van die wet “*lokaal wat kan, centraal wat moet*”. De sturingsfilosofie uit het streekplan Noord-Holland Noord van vrijheid-kwaliteit-samenwerking en de belangrijkste ruimtelijke uitgangspunten en inzichten zijn opgenomen in de structuurvisie.

De Metropoolregio Amsterdam heeft in 2007 het “Ontwikkelingsbeeld Noordvleugel 2040” vastgesteld, dat het vertrekpunt is voor alle structuurvisies van de in de Metropoolregio Amsterdam verenigde overheden.

Door Provinciale Staten is op 17 maart 2008 de kaderstellende notitie ‘Provinciaal belang en sturingsfilosofie’ vastgesteld. Hierin staan de criteria voor het benoemen van provinciale belangen. Vervolgens zijn de belangen uitgewerkt in het document Provinciale belangen (GS oktober 2008). De Provincie Noord-Holland maakt in de structuurvisie keuzes waarbij in bepaalde gebieden het ene belang prioriteit zal krijgen boven het andere belang.

De Provincie Noord-Holland heeft het maken van de structuurvisie verdeeld in drie fasen: het inventariseren van gegevens en van wensen en verlangens, het opstellen van vier perspectieven en ten slotte het schrijven van de structuurvisie.

In de eerste fase zijn de nodige basisgegevens verzameld. Deze zijn gebundeld in het eerste deel van de driedelige werkboekserie Bouwstenen, ‘Basisgegevens’ (20 januari 2009). Dit werkboek bevat ruimtelijke gegevens, uiteenlopend van huidig beleid tot prognoses en trends. Ook wordt in dit werkboek een aanzet gegeven tot het formuleren van de toekomstige opgaven en kansen. De betrokken beleidsvelden hebben als inbreng eigen visies opgesteld.

Naast het verzamelen van feitelijke gegevens stond de eerste fase in het teken van de wensen en verlangens van bewoners, volksvertegenwoordigers, bestuurders, maatschappelijke- en intermediaire organisaties en het bedrijfsleven in Noord-Holland. De Provincie is actief gaan informeren wat hun wensen zijn op het gebied van ruimtelijke ordening en hoe zij aankijken tegen de nieuwe rol van de provincie. In dit kader zijn bijeenkomsten georganiseerd met de tien bestuurlijke regio’s (‘regiotafels’) en tweemaal met maatschappelijke organisaties. Daarnaast is de structuurvisie onder meer met een ‘karavaan’ langs 25 verschillende plekken en evenementen in Noord-Holland gereisd om daar de wensen van Noord-Hollanders te inventariseren via zogenaamde touchtable-sessies, is een prijsvraag uitgeschreven voor scholieren en was de structuurvisie aanwezig op de MIPIM in 2008 en de Provada in 2008 en 2009. De uitkomsten van deze sessies staan beschreven in het tweede werkboek Bouwstenen, ‘Communicatietraject en externe input’

(16 januari 2009). In dit werkboek zijn ook de inzendingen van externe partijen zoals maatschappelijke organisaties, gemeenten, burgers en projectontwikkelaars opgenomen. Eind 2008 is op RTV-NH de 'structuurvisie-film' uitgezonden, die voor de bewoners van Noord-Holland een aantal inhoudelijke dilemma's verduidelijkt. Voor landschapsarchitecten en stedenbouwers is de prijsvraag DROOM.NH (Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling Op Maat) gehouden, met in totaal 63 inzendingen voor de duurzame ruimtelijke ontwikkeling van Noord-Holland.

Met de verzamelde gegevens uit de eerste fase zijn vier perspectieven opgesteld (Vier perspectieven voor Noord-Holland 2040, 3 december 2008). Deze perspectieven geven uiteenlopende beelden voor verschillende ruimtelijke toekomst van Noord-Holland in 2040 weer: Werelds, Sterk Merk, Duurzaam DNA en Totaal Lokaal. De perspectieven zijn gebaseerd op twee assen van onzekerheden, namelijk veel of juist weinig globalisering en veel of juist weinig sturing door de Provincie.

Verder is de bestuurlijke en maatschappelijke discussie ondersteund over de afweging van provinciale belangen, de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van de provincie en de politieke keuzes die daarvoor moeten worden gemaakt. De discussie vond plaats in december 2008 en januari 2009 in de vorm van drie grote bijeenkomsten, één voor alle ambtenaren ruimtelijke ordening van de Noord-Hollandse gemeenten, één voor alle maatschappelijke organisaties, geïnteresseerden en betrokkenen en één met alle portefeuillehouders Ruimtelijke Ordening van Noord-Hollandse gemeenten, waterschappen en buurprovincies. Ter ondersteuning van de discussie is naast de perspectieven zelf ook een 'perspectievenwijzer' opgesteld. Uit de dilemma's van deze perspectieven en de discussies over de mogelijke oplossingen is de richting voor deze structuurvisie bepaald.

Daarnaast is voor het opstellen van de visie onderzoek verricht. Deze onderzoeken zijn gebundeld in het derde en laatste deel van de Bouwstenen, 'Analyses en Verkenningen' (24 maart 2009). Aandacht is besteed aan verdichtingsmogelijkheden rond stations, openheid en de relatie tussen economische ontwikkeling en bereikbaarheid. Het college van Gedeputeerde Staten heeft zelf acht verkenningen uitgevoerd, te weten Costa Hollanda, Draggers voor het landschap, Hoogbouw, Kansen met krimp, Energielandschappen, Kenniseconomie, Risico's bij bundeling van functies en Circuit Zandvoort.

De structuurvisie is opgesteld door de gedeputeerde Ruimtelijke Ordening. De ambtelijke projectgroep bevatte experts uit alle relevante sectoren binnen de Provincie Noord-Holland, en deelnemers en inbreng uit andere gemeenten en overheden, zoals de Stadsregio Amsterdam. In opdracht van Gedeputeerde Staten zijn de ruimtelijke vraagstukken tegen elkaar afgewogen en met elkaar in samenhang gebracht door ze te plaatsen binnen het kader van de provinciale belangen. Bij deze afweging zijn naast de voornoemde input ook de resultaten uit het milieueffectrapport (plan-MER) betrokken.

2.2. WISSELWERKING MET HET PLAN-MER

Parallel aan en in wisselwerking met de totstandkoming van de ontwerp-structuurvisie is het plan-MER opgesteld. Het doel van het plan-MER is het milieubelang volwaardig af te kunnen wegen op basis van goede informatie bij strategische keuzen zoals locaties voor woningbouw, locaties voor bedrijventerreinen en in te zetten technieken. Om de informatie uit het plan-MER zo goed mogelijk te kunnen benutten bij het opstellen van de structuurvisie, is gekozen om zowel de vier perspectieven als de ontwerp-structuurvisie te toetsen.

De vier perspectieven zijn kwalitatief getoetst aan de mate waarin zij tegemoet komen aan de provinciale belangen. Deze toetsing is een toetsing op doelbereik, waarbij de perspectieven onderling zijn vergeleken: welk perspectief komt het best tegemoet aan een belang en welke het slechtst? De toetsing geeft inzicht in welke ruimtelijke ontwikkelingen verantwoordelijk zijn voor de verschillen tussen de perspectieven. Dit inzicht is gebruikt bij het maken van keuzes uit elementen van de vier perspectieven ten behoeve van de structuurvisie.

Vervolgens is ook de eerste versie van de ontwerp-structuurvisie getoetst. Om het plan-MER af te bakenen is uit dit ontwerp een selectie gemaakt van elementen waarvan de effecten getoetst zijn. De selectie bevat elementen die nieuw zijn ten opzichte van het bestaande beleid en waarvan substantiële milieueffecten te verwachten zijn. Deze elementen zijn beoordeeld op milieueffecten, aan de hand van een toetsingskader dat is afgeleid van de provinciale belangen. De resultaten zijn tussentijds gebruikt bij de totstandkoming van het definitief ontwerp van de structuurvisie en worden betrokken bij de uitvoering van het uitvoeringsprogramma.

In de passende beoordeling, onderdeel van het plan-MER, is voor een tiental ingrepen en een viertal beleidslijnen een risico-inschatting gemaakt van mogelijke (significante) effecten die op kunnen treden bij uitwerking / uitvoering van de ingrepen of beleidslijnen. In tabel 3.1 van de passende beoordeling is de risico-inschatting schematisch weergegeven. De passende beoordeling geeft een inschatting en met name bij de ingrepen met een negatief effect maar significant effect is uitgesloten dient bij de uitwerking uit vervolgonderzoek te blijken of deze significante effecten daadwerkelijk uitgesloten kunnen worden.

3 VISIE OP IN NOORD-HOLLAND

3.1. NOORD-HOLLAND NU

3.1.1. Zicht op de toekomst

Noord-Holland is een mooie provincie om in te wonen, te werken en om te bezoeken. Noord-Holland is veelzijdig. Binnen de grenzen van de provincie is een aantal belangrijke economische motoren van Nederland, bruisende steden, natuurparken, het strand en open grasland vol weidevogels te vinden. Juist die combinatie maakt Noord-Holland bijzonder en geliefd.

Noord-Holland is in de loop der eeuwen gevormd. Zo hebben het waterbeheer, de veranderingen in agrarische productiemethoden en de verstedelijking hun stempel op de provincie gedrukt. Een grote variatie aan bijzondere landschappen is ontstaan. Het zijn al deze verschillende landschappen die Noord-Holland bijzonder maken. Zij vormen de basis voor de verdere ontwikkeling van de provincie. De schaal van ruimtelijke ontwikkelingen is na 1950 steeds groter geworden en voortborduren op de specifieke eigenschappen van een gebied is minder vanzelfsprekend dan vroeger. Landschappelijke en cultuurhistorische waarden zijn hierdoor kwetsbaar geworden.

In de periode tot 2040 zullen verdere globalisering en klimaatverandering grote gevolgen hebben voor Noord-Holland. Ook veranderingen en trends op nationaal en lokaal niveau hebben een grote ruimtelijke impact. Deze veranderingen leiden tot een aantal belangrijke ruimtelijke opgaven en keuzes.

3.1.1.1. Globalisering

De grenzen tussen landen zullen in de periode tot 2040 verder vervagen. Mensen en goederen verplaatsen zich vrijer en gemakkelijker over de wereld. Het hebben van een internationaal concurrerende economie blijft belangrijk. Dit geldt niet alleen voor de hoogstedelijke diensteneconomie van de Metropoolregio Amsterdam, maar ook voor de landbouwgebieden en duurzame energie in het noorden van de provincie.

De globalisering dwingt de Provincie Noord-Holland tot een aantal keuzes. Welke rol heeft de Metropoolregio Amsterdam in 2040 in de wereldeconomie? En welke mogelijkheden moet de Provincie Schiphol en het Amsterdamse havengebied (Noordzeekanaalgebied) bieden om te zorgen dat dit lukt? Wat voor soort vestigingsklimaat wil de Provincie in de metropool realiseren? En op welke wijze wil zij de ruimte daarvoor transformeren? Hoe behoudt ze daarbij de kwaliteiten van de groene open landschappen die de provincie zo kenmerken? Hoe zorgt de Provincie voor een blijvend gezond leef- en vestigingsklimaat in Noord-Holland Noord? En geeft de provincie Noord-Holland de landbouw ruimte voor de schaalvergroting waar deze sector behoefte aan heeft?

3.1.1.2. Klimaatverandering

Het veranderende klimaat betekent dat we moeten leren omgaan met een hogere gemiddelde temperatuur en gemiddeld meer neerslag. Die neerslag is niet gelijk verdeeld over het jaar; er komen niet alleen periodes met meer regen, maar ook periodes met grotere droogte dan voorheen. De Provincie Noord-Holland krijgt te maken met een

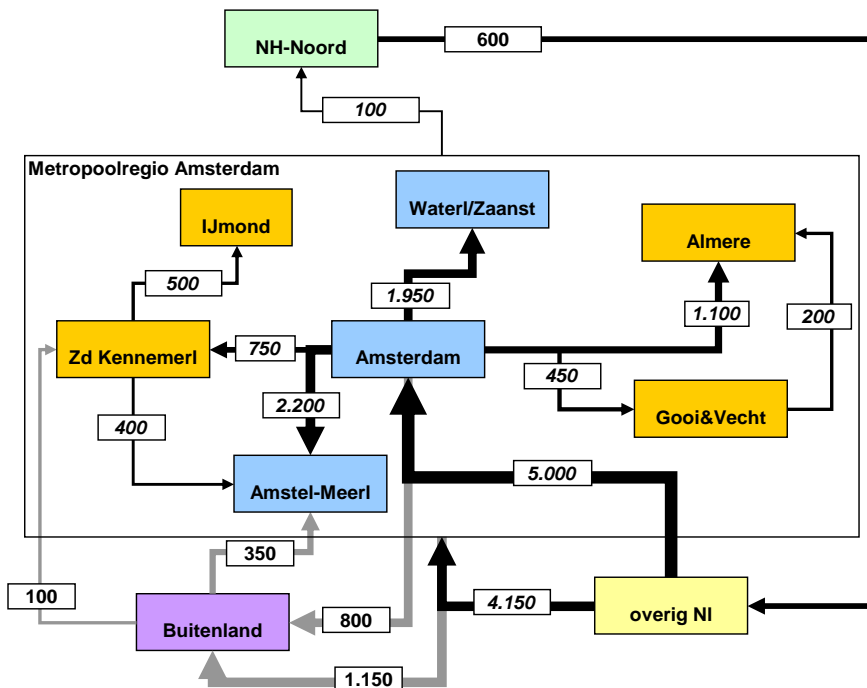
veiligheidsvraagstuk door zeespiegelstijging, met wateroverlast door hevige regenval, en met verdroging en verzilting in de drogere periodes.

De klimaatverandering stelt de Provincie Noord-Holland voor een aantal keuzes. Op welke manieren wil zij de kwetsbare delen van de provincie beschermen tegen wateroverlast en overstromingen? Kunnen in alle gebieden de bestaande functies behouden blijven, ook al zijn het grondwaterpeil en de waterkwaliteit daar in de toekomst niet geschikt meer voor? En in hoeverre gaat de Provincie zelf een bijdrage leveren aan het verminderen van klimaateffecten door in te zetten op het opwekken en gebruiken van duurzame energie binnen de provinciegrenzen?

3.1.1.3. Demografische verandering¹

De bevolking in Nederland neemt nog toe tot 17,5 miljoen rond 2035, daarna zal de bevolking afnemen. Oorzaak hiervan is het hoge geboorteniveau in de jaren 1945 tot 1970 en de sterke daling van het geboorteniveau na 1970 (sinds 1975 zelfs onder het vervangingsniveau). Dit heeft voor de komende decennia een aantal gevolgen. Het aantal ouderen zal sterk toenemen en veel mensen die geboren zijn tussen 1945 en 1970 gaan met pensioen. De beroepsbevolking zal gaan afnemen, want het aantal mensen dat door pensionering de arbeidsmarkt zal verlaten is groter dan de instroom van jongeren. Die ontwikkeling zal in Nederland niet overal in gelijke mate optreden. Noord-Holland en Utrecht kenden in de afgelopen jaren een relatief sterke bevolkingsgroei, terwijl in andere gebieden van Nederland de bevolking nu al daalt. De sterke groei van de Randstad in de afgelopen jaren wordt bepaald door een toenemend vestigingsoverschot uit de meer perifeer gelegen delen van Nederland. Kansen op gekwalificeerd werk en de voorkeur voor een stedelijke woonomgeving doen veel mensen naar de Randstad verhuizen.

Belangrijkste migratiestromen (saldi)
gemiddelde 2005 - 2008

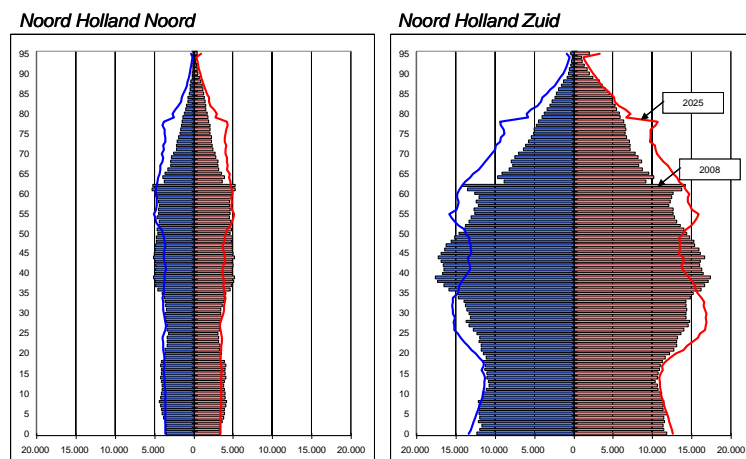
¹ De in deze paragraaf genoemde cijfers zijn gebaseerd op de beschikbare jongste prognoses ten tijde van de vaststelling van de Structuurvisie in 2010. De meeste actuele cijfers zijn te vinden op de site van de provincie Noord-Holland, [Onderzoek en monitoring, Demografische ontwikkeling in Noord-Holland](#)

Met name Amsterdam trekt veel vooral jonge en hoogopgeleide mensen aan uit de rest van Nederland. Dit zijn niet alleen mensen die om studieredenen naar Amsterdam gaan, maar ook mensen die na hun studie elders in Nederland werk vinden in Amsterdam. De druk op Amsterdam die daardoor ontstaat wordt voor een deel afgeleid naar de regio. In de afgelopen jaren zien we een toename van de vestiging in Amsterdam en een afname van spreiding rond Amsterdam. We zien ook dat het vertrek van mensen vanuit het zuiden naar het noorden van de provincie sterk is afgenomen.

Ontwikkeling van binnenlandse migratie in Noord-Holland (saldo vestiging en vertrek, afgerond)

	Amsterdam	Noord-Holland Zuid	Noord-Holland Noord
2009	+1.600	+4.400	-500
2008	+900	+4.100	-400
2005 – '08	-1.200	+2.700	-500
2000 – '05	-6.700	-3.800	+400

De migratiepatronen hebben grote invloed op de bevolkingssamenstelling van de verschillende regio's in Noord-Holland. Het zijn vooral jongeren die zich in Amsterdam vestigen, waardoor deze bevolkingscategorie sterk oververtegenwoordigd is. In Noord-Holland Noord is als gevolg van de suburbanisatie en het groeikernenbeleid in de jaren 1960 tot 1985 de geboortegolfgeneratie, dus de mensen die in 2010 tussen 45 en 65 jaar zijn, oververtegenwoordigd. Deze ontwikkelingen in het verleden hebben gevolgen voor de toekomstige bevolkingsgroei. Bij een jonge bevolking is het geboorteniveau hoog, bij een oudere bevolking daalt het aantal geboorten en stijgt de sterfte. In het noorden van de provincie vergrijsd daardoor de bevolking sterker dan in het zuiden, en zal het geboorteoverschot op termijn omslaan in een sterfteoverschot: de bevolking zal gaan dalen. In het zuiden, en vooral in Amsterdam blijft het geboorteoverschot hoog en samen met het vestigingsoverschot blijft de bevolking sterk groeien.

In Noord-Holland Noord neemt het aantal jongeren en het aantal mensen tussen 35 en 50 jaar af (een substantieel deel van de beroepsbevolking). Het aantal ouderen zal sterk toenemen. In het zuiden van Noord-Holland is eveneens sprake van een sterke stijging van het aantal ouderen. Er is een verandering in de samenstelling van de beroepsbevolking, maar geen

afname. Het aantal kinderen neemt iets toe.

In het noorden van de provincie Noord-Holland zal de bevolkingsgroei geleidelijk afnemen en zal na 2030 de bevolking gaan dalen. In het zuiden van de provincie zal de bevolkingsgroei afnemen, maar blijft ook na 2030 nog steeds sprake van een sterke groei.

Verwachte bevolkingsgroei 2010 – 2040 (personen)

	2010 – '20	2020 – '30	2030 – '40
Noord-Holland Noord	17.500	9.800	-2.800
Noord-Holland Zuid	117.800	88.800	56.500
Noord-Holland	135.300	98.600	53.700

In het noorden van Noord-Holland leidt de verschuiving in de leeftijdsamenstelling tot een daling van verschillende bevolkingscategorieën. Het aantal leerlingen in basis- en voortgezet onderwijs zal in het noorden van de provincie gaan dalen. De potentiële beroepsbevolking zal in heel Nederland gaan dalen, in het noorden van de provincie wat meer dan in de rest van Nederland. Overal in Nederland zal het aantal ouderen toenemen.

Indexcijfers groei delen van de bevolking 2025 (2009=100)

	Bevolking	Leerlingen basis onderwijs	Leerlingen voortgezet onderwijs	Potentiële beroepsbevolking	ouderen
Noord-Holland Noord	104	87	88	94	172
Noord Holland Zuid	110	102	103	104	147
Noord-Holland	109	98	99	102	153
Nederland	105	91	92	97	154

De daling van de bevolkingsgroei heeft effect op de groei van de woningbehoefte, zowel in kwantiteit als kwaliteit. Die verandering is echter niet eenduidig. De afname van de bevolking leidt niet direct tot een evenredige afname van de woningbehoefte. Door minder gezinnen met kinderen en meer alleenstaanden ouderen (gezinsverdunning) zal de daling van de woningbehoefte pas op een later tijdstip inzetten.

Verwachte groei van de woningbehoefte 2010 – 2040 (afgerond)

	2010 – '20	2020 – '30	2030 – '40
Noord-Holland Noord	25.000	10.000	0
Noord-Holland Zuid	75.000	55.000	35.000
Noord-Holland	100.000	65.000	35.000

In de periode tot 2040 moet de woningvoorraad volgens de huidige inzichten toenemen met ongeveer 200.000 woningen. 35.000 woningen worden in het noorden van de provincie gebouwd en 165.000 in het zuiden van de provincie. Dit is exclusief de woningbouw die in Almere zal plaats vinden, deels voor de woningbehoefte van Noord-Holland. Het grootste deel van de uitbreiding zal in de komende 10 jaar plaats moeten vinden. Na 2030 zullen er in het noorden van de provincie geen extra woningen meer nodig zijn. In het zuiden van de provincie blijft de druk op de woningmarkt tot 2030 hoog. Ook na 2030 is nog behoefte aan uitbreiding.

De groei van de woningbehoefte vindt vooral plaats bij oudere, één- en tweepersoonshuishoudens. In het noorden is de groei in deze categorie zelfs groter dan de totale groei van de woningbehoefte. Het aantal gezinnen met kinderen neemt niet meer toe. Er is een sterke groei van huishoudens die ouder zijn dan 75 jaar en daarmee een grote zorgvraag hebben. Ook die vraag is in relatieve zin in het noorden van de provincie groter dan in het zuiden, en vraagt meer aandacht binnen het woningbouwbeleid. In absolute zin is

de toename van ouderen in het zuiden ruim twee keer zo groot als in het noorden van de provincie.

Er is een duidelijke omslag in de opgave voor het noorden en het zuiden van de provincie. In de afgelopen decennia was de groei van de bevolking en de groei van de woningvoorraad in relatieve zin in het noorden duidelijk veel hoger dan in het zuiden, waar in de jaren zeventig zelfs sprake was van een bevolkingsdaling. Nu is in het zuiden de bevolkingsgroei hoger dan in het noorden en na 2020 zal ook de woningbouwopgave in het zuiden relatief hoger zijn dan in het noorden van de provincie.

De demografische verandering stelt de provincie voor een aantal keuzes. De veranderingen hebben vooral impact op de dorpen in de plattelandsregio's. Daarom blijft de Provincie Noord-Holland de economie stimuleren voor een evenwichtige woon-werkbalans, en om de gevolgen van de vergrijzing zoveel mogelijk te beperken. De Provincie Noord-Holland zal de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt blijven stimuleren. Na 2025 neemt de bevolkingsgroei en de vraag naar woningen in het noorden sterk af. Wil de provincie vanuit dat perspectief uitleglocaties toestaan die het landelijk gebied verder verkleinen? En als de voorkeur van bewoners verandert naar stedelijk wonen, op welke manier zorgt de Provincie Noord-Holland dat verdichting niet ten koste gaat van de leefbaarheid in de stad? Hoe houdt de provincie de groene ruimte waar deze stedelingen behoefte aan hebben, dichtbij of bereikbaar? Wil de Provincie Noord-Holland het ongelijke tempo van de ontwikkelingen in de provincie volgen of bijsturen? En wat kan de provincie doen om de leefbaarheid van het platteland te behouden?

3.2. NOORD-HOLLAND IN DE TOEKOMST (2040) – “KWALITEIT DOOR VEELZIJDIGHEID”

De Provincie speelt in op de ruimtelijke vraagstukken door mee te veranderen waar nodig, en door bestaande kwaliteiten verder te ontwikkelen. Noord-Holland moet aantrekkelijk blijven in wat het is: een diverse, internationaal concurrerende regio, in contact met het water en uitgaande van de kracht van het landschap.

Door te kiezen voor hoogstedelijke milieus en beperkte uitleg van bedrijventerreinen, houdt de Provincie Noord-Holland het landelijk gebied open en dichtbij. Door voorzichtig om te gaan met uitleg buiten bestaande kernen speelt ze in op de veranderingen in de bevolkingsontwikkeling op langere termijn. Door in te zetten op het op eigen grondgebied opwekken van duurzame energie draagt ze actief bij aan de CO₂-reductie. Door versterking van de waterkeringen en het aanleggen van calamiteitenbergingen houdt ze de voeten droog. En door het landelijk gebied te ontwikkelen vanuit de kenmerken van Noord-Hollandse landschappen en de bodemeigenschappen blijft de provincie bijzonder en aantrekkelijk om in te wonen, te werken en om te bezoeken.

De hierboven gemaakte keuzes leveren het volgende toekomstbeeld op voor 2040. Noord-Holland heeft in 2040 haar eigen positie in de wereld versterkt. De Metropoolregio Amsterdam is verder gegroeid tot een internationaal concurrerende duurzame stedelijke regio. Noord-Holland Noord heeft een sterke internationale positie verworven met grootschalige landbouw en een duurzaam energiecluster. De opwaardering van de Westfriisaweg/N23 (traject Alkmaar-Zwolle) en de ontwikkeling van de Houtribdijk en Lelystad (inclusief de luchthaven) creëren een waardevolle verbinding voor de economische groei en het leefbaar houden van het noorden van de provincie.

Niet overal is wateroverlast voorkomen en sommige plekken zijn natter dan voorheen. Het IJsselmeer is een belangrijk zoetwaterbekken voor periodes van droogte.

Door het toepassen van innovatieve technieken zijn de meest succesvolle vormen van duurzame energie in het landschap en de economie van Noord-Holland opgenomen. In bestaande en nieuwe bebouwing van Noord-Holland is duurzame energie benut en is gebouwd volgens de principes van duurzaam bouwen.

Het aantal bedrijventerreinen is nauwelijks uitgebreid. Door herstructurering, duurzame inrichting, intensivering en transformatie wordt beter gebruik gemaakt van de bestaande voorraad. Schiphol is gegroeid in samenhang met Lelystad en Eindhoven. Het is gelukt het aantal vanuit Schiphol te bereiken bestemmingen op peil te houden, waardoor het vestigingsklimaat voor bedrijven aantrekkelijk is gebleven. De functies in en rond Schiphol zijn afgestemd op het banenstelsel en ontwikkelingen in de luchtvaart. Het haven terrein in het Noordzeekanaalgebied is optimaal benut door verdichting, innovatie en herstructurering binnen het bestaand havengebied samen met de realisatie van een nieuwe zeesluis bij IJmuiden.

De inzet op stedelijke woonmilieus heeft de bestaande steden van Noord-Holland verder getransformeerd tot hoogstedelijke milieus. Deze hoogstedelijke milieus kenmerken zich door functiemenging, hoogwaardige culturele voorzieningen en een goede bereikbaarheid. In de Metropoolregio Amsterdam wordt dit transformatieproces ondersteund door investeringen

in een samenhangend netwerk van openbaar vervoer. De bereikbaarheid is optimaal door slimme benutting van de weginfrastructuur en de bijhorende inzet van de nieuwste technologie op het gebied van verkeer en vervoer. Door met locatiebeleid te sturen op bereikbaarheid is de juiste functie op de juiste plek gekomen. Door te verdichten in regionale centra in Noord-Holland Noord zijn voorzieningen toegankelijk en bereikbaar gebleven.

In 2040 is de bevolkingsopbouw van Noord-Holland sterk veranderd. Het aantal ouderen is toegenomen en daarmee ook het aantal woningen dat door één of twee mensen wordt bewoond. De beroepsbevolking is in grote delen van Noord-Holland afgenomen, maar niet of nauwelijks in de metropool. De metropool is door de jaren heen flink gegroeid en strekt zich uit tot en met Alkmaar en Hoorn. Door verdichting, het benutten van stationslocaties en knooppunten en ondergronds bouwen is het stedelijk gebied optimaal in gebruik. Goede oplossingen voor milieuhinder, zoals luchtkwaliteit, geluidhinder en licht- en geurhinder zijn essentieel bij het bereiken van deze stedelijke verdichting.

Voor de woningbouwopgave van in totaal ruim 200.000 woningen tot 2040 is vooral ruimte gezocht binnen het bestaande bebouwde gebied (zie BIJLAGE 5 “Schematisch overzicht woningbouwbehoefte”). Zogenaamde “uitleg” is beperkt gebleven, en voldoet aan eisen van ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en bereikbaarheid. Voor deze uitzonderingen op de regel is met name ruimte gezocht in het economische kerngebied van de metropoolregio, dat zich uitstrekt van de Bollenstreek in Zuid-Holland tot Lelystad in Flevoland en Utrecht. De schaa sprong in de Metropoolregio Amsterdam is succesvol geweest, met de ontwikkeling van natuur in het Markermeer/IJmeer, de ontwikkeling van Almere, verbeterde verbindingen via de weg en het openbaar vervoer. Almere is beter aangesloten op 't Gooi en Utrecht via de A27 en HOV/Stichtse lijn. Luchthaven Lelystad heeft zich in samenhang met de luchthaven Schiphol verder ontwikkeld. In het centrum van de Metropoolregio Amsterdam hebben de Zaan- en IJ-oeveren zich ontwikkeld tot één waterfront en is een belangrijke, nieuwe binnenstedelijke as ontstaan naast de Zuidas en het Amstel-gebied.

In de hele provincie is de identiteit van de landschappen versterkt met behoud door ontwikkeling en transformatie. Deze landschappen zijn een veelgenoemde reden voor mensen om in Noord-Holland te willen wonen, werken en recreëren. De afwisseling tussen stad en open landschap is hier een belangrijk onderdeel van. De landschappen rond de steden zijn toegankelijk voor recreatie. De landbouwgebieden rond steden zijn gericht op kleinschalige productie, streekproducten, educatie, ‘zorglandbouw’ en natuur en landschapsbeheer. Door de hele provincie zijn nieuwe recreatieve routes aangelegd voor wandelen, fietsen en varen. De natuur en bijbehorende soortenrijkdom in planten en dieren heeft de ruimte gekregen in het Natuurnetwerk Nederland (NNN)². De kustplaatsen aan de Noordzee zijn met behoud en versterking van hun identiteit verder ontwikkeld tot bestemmingen van (inter)nationale allure.

² Voorheen bekend als Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

3.3. PROVINCIALE BELANGEN

3.3.1. Begripsbepaling

Provinciale Staten hebben met de kaderstellende notitie 'provinciale sturingsfilosofie en provinciaal belang voor de ruimtelijke ordening' vastgesteld dat de volgende criteria aanleiding kunnen geven tot het benoemen van een provinciaal belang:

- *Wettelijke taak (bijvoorbeeld: luchtkwaliteit / geluidhinder)*
Deze taak is ingegeven vanuit bestaande wetten. Hierbij kan de provincie verschillende rollen vervullen.
- *Juridische doorwerking van Europees- / Rijksbeleid (bijvoorbeeld Algemene maatregel van Bestuur)*
Hierin is onderscheid te maken tussen Europese en nationale regelgeving. Het Rijk kan een directe of een getrapte aanwijzing geven. Een directe aanwijzing is ingekaderd en geeft de provincies niet tot nauwelijks beleidsvrijheid. Bij een getrapte aanwijzing is sprake van meer beleidsvrijheid voor provincies.
- *Financiële betrokkenheid*
De provincie besluit of heeft besloten een project / programma financieel te ondersteunen. Dit is bijvoorbeeld bij gebiedsontwikkeling of aanbesteding (openbaar vervoer) het geval.
- *Provinciale hoofdstructuur / gemeentegrensoverschrijdende effecten (bijvoorbeeld: landschappelijke structuren)*
In het verlengde van de nationale ruimtelijke hoofdstructuur zijn de ruimtelijke basiskwaliteiten van de provincie benoemd. Deze ruimtelijke basiskwaliteiten vormen de provinciale hoofdstructuur en zijn daarmee van provinciaal belang. Effecten van lokale ontwikkelingen op de provinciale hoofdstructuur raken daardoor mogelijk aan provinciale belangen.
- *Gekoppelde ruimtelijke belangen*
Als bij (een of meerdere) ontwikkelingen gekoppelde ruimtelijke belangen in het geding zijn. Voorbeelden van gekoppelde ruimtelijke belangen zien we bij gebiedsontwikkeling. Ook op kleinere schaal (dan bij gebiedsontwikkeling het geval is) kan dit aan de orde zijn.
- *Regionaal / bovenlokaal karakter (bijvoorbeeld: klimaatverandering)*
De provincie benoemt thematische belangen, op het gebied van bijvoorbeeld verkeer & vervoer, milieu, natuur, recreatie enzovoorts. Ook kan gedacht worden aan veiligheidsaspecten als thematisch belang (maatregelen in verband met klimaatveranderingen, maar ook om mogelijke bedreigingen op andere terreinen, zoals rampenbestrijding), bodemaspecten en (gelijkmatige) spreiding van economische ontwikkeling ter bevordering van de leefbaarheid en werkgelegenheid in de provincie Noord-Holland. Deze thematische belangen kunnen voor de hele provincie gelden of voor (bepaalde) regio's.

3.3.2. Provinciale belangen

De Provincie Noord-Holland zorgt dat Noord-Holland een mooie, veelzijdige en internationaal concurrerende provincie blijft door in te zetten op klimaatbestendigheid, ruimtelijke kwaliteit en duurzaam ruimtegebruik.

Om het geschetste toekomstbeeld ruimtelijk te realiseren heeft de Provincie Noord-Holland op basis van de bovengenoemde criteria provinciale belangen benoemd. Deze vallen uiteen in drie hoofdbelangen en twaalf ondergeschikte belangen. Daarbij richt de Provincie zich uitdrukkelijk op ruimtelijke vraagstukken die op regionale en bovenregionale schaal spelen en/of gevolgen hebben.

Ruimtelijke kwaliteit	Duurzaam ruimtegebruik	Klimaatbestendigheid
Behoud en ontwikkeling van Noord-Hollandse cultuurlandschappen	Milieukwaliteiten	Voldoende bescherming tegen overstroming en wateroverlast
Behoud en ontwikkeling van natuurgebieden	Behoud en ontwikkeling van verkeers- en vervoersnetwerken	Voldoende en schoon drink, grond- en oppervlaktewater
Behoud en ontwikkeling van groen om de stad	Voldoende en op de behoefte aansluitende huisvesting	Voldoende ruimte voor het opwekken van duurzame energie
	Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor landbouw en visserij	
	Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten	
	Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor recreatieve en toeristische voorzieningen	

De drie hoofdbelangen vormen gezamenlijk de ruimtelijke hoofddoelstelling van de Provincie. Aan de ruimtelijke beslissingen van de Provincie Noord-Holland zal daarom altijd een afweging van deze drie belangen voorafgaan.

Klimaatverandering heeft grote ruimtelijke consequenties. Om hier adequaat op te kunnen inspelen, is klimaatbestendigheid als hoofdbelang van de Provincie benoemd. Voor een aantrekkelijk leef- en vestigingsklimaat is het belangrijk dat de grote variëteit aan cultuur- en natuurlandschappen behouden wordt. Daarom is ruimtelijke kwaliteit als tweede hoofdbelang benoemd. Duurzaam ruimtegebruik is het derde hoofdbelang. Het inpassen van nieuwe woningen, bedrijven, wegen en andere ruimtevrage functies is en blijft een hoofdtaak van de Provincie. De Provincie zorgt dat deze inpassing op een efficiënte en toekomstbestendige manier tot stand komt.

De hoofdbelangen worden geborgd en uitgevoerd door instrumenten in te zetten vanuit twaalf onderliggende provinciale ruimtelijke belangen.

Totaalkaart structuurvisie

[Zie viewer en zie de kaarten in een aparte bijlage op de website]

Themakaart Voldoende bescherming tegen overstrooming en wateroverlast

[Zie viewer en zie de kaarten in een aparte bijlage op de website]

4 KLIMAATBESTENDIGHEID

De Provincie Noord-Holland zorgt voor een gezonde en veilige leefomgeving, in harmonie met water en door gebruik van duurzame energie.

Het veranderende klimaat zorgt voor nieuwe opgaven op het gebied van waterveiligheid, zoetwatervoorziening en waterberging. De Provincie Noord-Holland streeft naar een klimaatbestendige ruimtelijke ordening. Dat doet zij door aandacht te geven aan aanpassing aan klimaatverandering (adaptatie) naast terugdringen van emissies (mitigatie). De Provincie weegt de effecten van locatiekeuze, ruimtelijke inrichting en indien nodig aanpassing op gebouwniveau bij (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen mee. Ruimtelijke functies worden waar nodig aan het veranderende grondwaterpeil en de veranderende waterkwaliteit aangepast. De Provincie houdt bij nieuwe bouwlocaties en - grondgebruik rekening met de randvoorwaarden vanuit waterveiligheid (overstromingsrisico) en wateroverlast, functiefacilitering en duurzaam bouwen. Het op eigen grondgebied opwekken van duurzame energie is een onderdeel van de klimaatbestendige ruimtelijke ordening van de Provincie.

4.1. VOLDOENDE BESCHERMING TEGEN OVERSTROMING EN WATEROVERLAST

Met de gevolgen van klimaatverandering in beeld - het wordt natter, warmer, droger, zouter en het water komt hoger- wil de Provincie haar grondgebied klimaatbestendig maken. De Provincie Noord-Holland beschermt bewoners en bedrijven tegen de stijging van de zeespiegel en tegen wateroverlast door regenwater. Op sommige plekken kan dat alleen door de gevolgen van de toenemende wateroverlast te accepteren.

Het waterbeheer (het opvangen, afvoeren en inlaten van water), het bodembeheer en het grondgebruik moeten aan de klimaatverandering worden aangepast. De gevolgen van klimaatverandering worden opgevangen door het versterken van de waterkeringen en het aanwijzen van ruimte voor waterberging die zoveel mogelijk fijnmazig en in integrale gebiedsprojecten wordt gerealiseerd. De Provincie Noord-Holland zorgt voor voldoende ruimte voor waterkeringen, watersystemen en piek- en calamiteitenbergingen.

Om bescherming te bieden tegen overstromingen vanuit kanalen, vaarten en boezemwater worden de regionale waterkeringen genormeerd, getoetst en waar nodig (innovatief) verbeterd met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit.

In (bestaande) buitendijkse gebieden aan de Noordzeekust biedt de Provincie Noord-Holland geen aanvullende bescherming ten opzichte van het huidige beschermingsniveau dat is vastgesteld op Rijksniveau. Hier stelt de Provincie Noord-Holland, net als het Rijk, aanvullende voorwaarden aan ruimtelijke ontwikkeling. Noord-Holland blijft zeer terughoudend met betrekking tot elk plan voor bebouwing in het IJmeer, Markermeer en IJsselmeer. De Provincie hanteert als vertrekpunt over de gewenste bescherming een werknorm met een risico van gemiddeld één overstroming per 4000 jaar.

4.1.1 Primaire waterkeringen

Primaire waterkeringen beschermen Noord-Holland tegen overstromingen vanuit de Noordzee, Waddenzee, IJssel- en Markermeer. In de Waterwet zijn voor deze waterkeringen veiligheidsnormen vastgelegd om deze bescherming voldoende te waarborgen. In de meeste gevallen nemen de waterschappen en Rijkswaterstaat het initiatief tot dijkversterkingen.

Het kustfundament beschermt ons land tegen overstrooming vanuit zee en bestaat uit het geheel van kustzee, strand, zeedijken, dammen en duingebied. In het kustfundament liggen kustplaatsen, havens, industriegebieden, natuurgebieden en waardevolle landschappen. De zeewaartse grens bestaat uit de doorgaande -20 meter NAP-lijn. Aan de landzijde omvat het kustfundament alle duingebieden en de zeekeringen (ook harde). De landwaartse grens valt bij smalle duinen en dijken samen met de grens van de waterkering inclusief de ruimtereservering voor tweehonderd jaar zeespiegelstijging. Daar waar de duinen breder zijn dan de waterkering hoort het hele duingebied bij het kustfundament. In de praktijk valt de begrenzing dan samen met de grenzen van de Natuurbeschermingswetgebieden, het Natuurnetwerk Nederland en de Natura 2000 gebieden (Vogel- en Habitatgebieden).

De Provincie Noord-Holland ziet het belang van een innovatieve aanpak, nieuwe technieken en andere oplossingsrichtingen voor goede landschappelijke inpassing en mogelijke functiecombinaties voor toekomstige dijkversterkingen. De Provincie Noord-Holland vindt dit belangrijk omdat de beschikbare ruimte beperkt is en andere waarden op en rond de waterkeringen steeds zwaarder wegen bij dijkverbeteringen. De Provincie Noord-Holland zorgt dat versterkingen van primaire waterkeringen niet onmogelijk worden gemaakt door andere ontwikkelingen.

De Provincie Noord-Holland wenst bij dijkverbeteringen robuustheid en ruimtelijke kwaliteit inclusief de cultuurhistorische, landschappelijke, recreatieve en ecologische waarden van waterkeringen en aangrenzende zones.

De Provincie Noord-Holland geeft de voorkeur aan zachte, zandige oplossingen voor de versterking van de kust, in combinatie met natuurverbetering.

4.1.2 Regionale waterkeringen

Noord-Holland heeft ruim tweeduizend kilometer aan regionale waterkeringen. Deze regionale waterkeringen bieden bescherming tegen overstroomingen vanuit kanalen, vaarten en boezemwater. Verder dienen regionale waterkeringen als achtervang bij overstrooming vanuit buitenwater.

4.1.3 Calamiteitenberging

De Provincie Noord-Holland wijst polder De Ronde Hoep (Amstelscheg, ten zuiden van de A9) aan voor calamiteitenberging als ruimtelijke nevenfunctie. Dit zal geschieden met inachtneming van de ruimtelijke kwaliteit en de unieke cultuurhistorische waarde van deze polder. Daarbij zullen de gevolgen van de aanwijzing voor de bedrijfsvoering van de agrariërs en voor de overige bewoners van de polder in ogenschouw worden genomen.

Themakaart Voldoende bescherming van grond-, drink- en oppervlaktewater

[Zie viewer en zie de kaarten in een aparte bijlage op de website]

4.2. VOLDOENDE EN SCHOON GROND-, DRINK- EN OPPERVLAKTEWATER

4.2.1 *Functiefacilitering*

Door klimaatverandering veranderen het grondwaterpeil en de waterkwaliteit. Hierdoor is het op bepaalde plekken steeds moeilijker om tegemoet te komen aan de (huidige en toekomstige) gebruikseisen. De Provincie Noord-Holland bepaalt de mate van functiefacilitering (de mogelijkheden en onmogelijkheden van het watersysteem voor ruimtelijke functies). De provincie en de waterschappen maken hiervoor samen functiefaciliteringskaarten. Aan de hand van de functiefaciliteringskaarten kan de juiste functie op de juiste plek worden geplaatst en bepaalt de Provincie Noord-Holland hoe in de toekomst met verschillende gebieden wordt omgegaan (volgt het waterpeil de functie, of andersom?).

4.2.2 *Waterberging*

Door klimaatverandering moet in de toekomst anders worden omgegaan met grond- en oppervlaktewater. Het huidige afwateringssysteem zal niet meer voldoen door heviger regenval, daarom is meer bergingscapaciteit nodig. Drogere periodes komen vaker voor waardoor een zoetwatertekort kan ontstaan. De Provincie Noord-Holland heeft op basis van het Nationaal Bestuursakkoord Water de wateroverlastopgave vastgesteld. Provincie Noord-Holland zorgt voor ruimte voor (zoet)waterberging door de hele provincie aan te wijzen als zoekgebied voor fijnmazige waterberging. De waterschappen realiseren deze fijnmazige waterberging en doen dat op integrale wijze. In gebieden waar diverse grote opgaven op gebied van water, natuur, recreatie, woningbouw enzovoorts samenkomen kan de provincie trekker van integrale gebiedsprojecten zijn.

4.2.3 *Zoetwateropgaven*

Door klimaatverandering is vaker sprake van een zoetwatertekort, met nadelige gevolgen voor landbouw en natuur. De Provincie Noord-Holland stelt de drinkwatervoorziening veilig. Het IJsselmeer moet als zoetwaterbekken behouden blijven om ook in droge tijden voldoende zoet water aan te voeren voor drinkwater en de landbouw. Het peil in het IJsselmeergebied moet de aanwezige belangen (drinkwater, beroepsvaart, recreatievaart, natuur, visserij) optimaal faciliteren en doelmatig waterbeheer mogelijk maken tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

4.2.4 *Strategische waterdoelen en ruimtelijk waterbelang*

Bij achterblijven van het behalen van strategische waterdoelen en ruimtelijk waterbelang kan de Provincie Noord-Holland het provinciaal belang behartigen door gebiedsontwikkeling of inpassingsplannen.

***Themakaart Voldoende ruimte voor het opwekken van duurzame energie
d.d. 15 dec. 2014***

[Zie viewer en zie de kaarten in een aparte bijlage op de website]

4.3. VOLDOENDE RUIMTE VOOR HET OPWEKKEN VAN DUURZAME ENERGIE

Noord-Holland heeft de ambitie om de innovatie in de Noord-Hollandse duurzame energiesector te versterken. Noord-Holland is er van overtuigd dat het verduurzamen van de energievoorziening sneller en efficiënter zal verlopen als wordt ingezet op innovatie en het versterken van bedrijvigheid. De behoefte aan duurzame energie is immers groot, maar de prijs is nog te hoog. Het is daarom alleen mogelijk een substantieel deel van onze energievoorziening te verduurzamen als de sector er in slaagt de kostprijs van duurzame energie te verlagen. Noord-Holland zal de sector daarbij ondersteunen vanuit de verwachting dat wanneer de prijzen zullen dalen, er meer zal worden geïnvesteerd in duurzame energie. Op dat moment zal ook de hoeveelheid duurzaam opgewekte energie sneller toenemen en de uitstoot van CO₂ harder afnemen. Noord-Holland wil de economische kansen benutten die de verduurzaming van de energievoorziening biedt. In het Koersdocument Duurzame Energie (vastgesteld door provinciale staten op 5 maart 2012) is een analyse gemaakt van de sub-sectoren waarbij de economische potentie is afgewogen tegen het maatschappelijk draagvlak. Om de provinciale inzet optimaal, doelmatig en doeltreffend te laten zijn, kiest Noord-Holland ervoor zich te richten op een aantal speerpunten waarbij de balans tussen economische kansen en draagvlak het meest optimaal is. De speerpunten voor beleid duurzame energie zijn:

- duurzaam bouwen (vooral duurzaam renoveren),
- offshore windenergie (inclusief kennisontwikkeling)
- zonne-energie
- biomassavergassing (vooral kennisontwikkeling).

Het maatschappelijk draagvlak voor windenergie op land is als gevolg van de voortgaande schaalvergroting en gestage groei van het aantal windturbines en de hiermee samenhangende toegenomen ruimtelijke impact onder druk komen te staan. De provincie komt in antwoord op deze ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen tot een restrictief windbeleid zoals eerder vastgelegd in het Beleidskader Wind op Land en bij besluit van PS op 15 december 2014.

4.3.1 Wind op Land

De afspraken in het Energie- en Klimaatakkoord zoals opgenomen in de Structuurvisie Noord-Holland 2040 (SV 2040) en vastgesteld op 21 juni 2010 zijn achterhaald met het sluiten van het Nationale Energieakkoord in september 2013. In het Nationale Energieakkoord is vastgelegd dat Nederland in 2020 een van de meest innovatieve landen wil zijn en in 2050 een volledig duurzame energievoorziening heeft. Deze overgang van een energievoorziening gebaseerd op fossiele brandstoffen naar CO₂-vrije vormen van opwekking wordt energietransitie genoemd. Deze overgang wordt algemeen als noodzakelijk gezien om een opwarming van de aarde van meer dan 2 graden in het jaar 2100 te voorkomen.

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) van het Rijk van 13 maart 2012 is opgenomen dat er voor Wind op Land een separate Structuurvisie wordt opgesteld. Deze Structuurvisie is weer gekoppeld aan het Nationale Energieakkoord. Op 28 maart 2014 heeft het kabinet de Structuurvisie Windenergie op land vastgesteld.

De energietransitie zorgt voor grote aanpassingen in het energiesysteem en heeft ingrijpende consequenties voor de huidige ruimtelijke structuur van de energiesector en op de ruimtelijke inrichting in Noord-Holland. Voor de ruimtelijke ordening zijn de meest relevante aspecten:

- verminderen van de energievraag (door verminderen van gebruik, bijvoorbeeld isoleren van bestaande woningen);
- CO₂ neutrale, decentrale energieopwekking (zon, wind, warmte, biomassa);
- transformatie van het bestaande energienetwerk naar zogenaamde 'smart grids' en aansluiting van nieuwe wind- en zonneparken op het netwerk.

De provincie zal de ruimtelijk-economische effecten nader onderzoeken vanuit de drie hoofdbelangen in de SV 2040: ruimtelijke kwaliteit, duurzaam ruimtegebruik en klimaatbestendigheid. Op deze wijze wil de provincie een bijdrage leveren aan doelstellingen van het Rijk.

4.3.2 Afspraak coalitieakkoord Wind op Land 2011-2015

In het coalitieakkoord 2011-2015 is afgesproken dat er geen uitbreiding van het aantal windturbines op land plaatsvindt. In het coalitieakkoord is gekozen voor wind op zee en niet voor wind op land. Uitgangspunt in het coalitieakkoord is dat bij opschaling van bestaande windmolens een aantal kleine windmolens met een evenredig vermogen moeten verdwijnen. Daarbij mag de komst van een grotere molen geen negatieve gevolgen hebben voor de omgeving en de volksgezondheid.

Projectplan Herstructurering Wind op Land

De provincie streeft ernaar om prioriteit te geven aan de sanering en daaraan gekoppeld de herstructurering van windturbines die overlast veroorzaken. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan motie M11-4. Provinciale Staten hebben in lijn met deze motie op 17 december 2012 de SV 2040, de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (PRVS, artikel 32) en het beleidskader Wind op Land gewijzigd vastgesteld. Om uitvoering te geven aan het coalitieakkoord is als kern in het beleid vastgelegd dat het aantal windturbines niet wordt uitgebreid, teneinde de impact van windturbines op de leefomgeving en het open landschap te beperken. Door in te zetten op de herstructurering van solitaire windturbines en verouderde lijnopstellingen kan het opgesteld vermogen in beperkte mate groeien en kan de provincie de afspraken met het Rijk uitvoeren. In juni 2013 heeft de provincie van het Rijk een aanvullende taakstelling gekregen van 105,5 Megawatt (MW). Deze extra taakstelling komt voort uit de doelstelling van het Rijk om een vermogen van 6.000 MW Wind op land te realiseren in 2020. De totale opgave voor de provincie komt met de extra taakstelling op een vermogen van 685,5 MW en is opgebouwd uit vier onderdelen:

- Het Windpark Wieringermeer waar naar verwachting een vermogen van 350 MW wordt gerealiseerd waarvan ruim 100 MW via herstructurering. Netto groeit het vermogen met 250 MW.
- In totaal circa 330 bestaande windturbines met een gezamenlijk vermogen van ca.343 MW (bron plan-MER).
- Het aanwijzen van een vermogen van 105,5 MW door de herstructureringsbepalingen van artikel 32, lid 4 van de PRV in werking te stellen.

- Uitvoering van de overgangsregeling (artikel 32 lid 7), vergunningaanvragen voor de bouw of het opschalen van windturbines die zijn ingediend voor 11 april 2011.
- 1 op 1 vervanging van bestaande turbines.

	Opgesteld vermogen (MW)	
	2013	2020
Windpark Wieringermeer	130,0	350,0
Herstructurering buiten windpark Wieringermeer	40,8	57,8
Uitbreiding opgave wegens nieuwe afspraken		105,5
Behoud buiten windpark Wieringermeer	172,2	172,2
Totaal	343,0	685,5

Tabel 1: opgave windenergie op land Noord-Holland in 2020 bron plan-MER).

Provinciale rol

De provinciale taakstelling komt voort uit het Nationale Energieakkoord waarin de ambitie is vastgelegd dat de energievoorziening voor Nederland in 2020 bestaat uit 14% duurzame energie en in 2023 uit 16%. Om de doelstelling van 2020 te halen moet -verdeeld over alle provincies- 6.000 MW opgesteld vermogen van windenergie op land worden gerealiseerd. De taakstelling om een vermogen van 685,5 MW in Noord-Holland te realiseren, voorziet in de energiebehoefte van meer dan 400.000 huishoudens.

In de Elektriciteitswet (artikel 9 f) is vastgelegd dat de bevoegdheid voor de inpassing van windparken tussen 5 en 100 MW bij Provinciale Staten ligt. In het Uitvoeringsprogramma als onderdeel van de Provinciale Structuurvisie is opgenomen dat Gedeputeerde Staten onderzoek doen naar de inzet van instrumenten om het proces van herstructurering wind op land te faciliteren. Gelet op de voorgaande twee punten en gezien de besluitvorming op 17 december 2012 is voor de uitvoering van artikel 32 PRV gekozen voor een provinciale regie op hoofdlijnen.

4.3.3 Herstructurering Wind op Land

Om de herstructurering mogelijk te maken is in het projectplan herstructurering wind op land gekozen voor een aanpak langs drie sporen: ruimtelijk, economisch en maatschappelijk.

Ruimtelijk spoor

De provincie geeft de kaders aan en wijst gebieden aan. Hiervoor is:

- a. een ruimtelijke analyse van GIS data gemaakt waarmee de locatie en de omvang van de saneringsopgave in beeld is gebracht. Daarnaast is een analyse van het vigerend beleid gemaakt (Rijk en Provincie) en van voorwaarden uit de PRV art 32 lid 4 (zoals afstand tot gevoelige bestemmingen en eisen met betrekking tot externe veiligheid). Deze analyses hebben geleid tot een startkaart die op 1 april 2014 door Gedeputeerde Staten (GS) is vastgesteld. Uit de overgangsbepaling (artikel 32 lid 7 PRV) blijkt dat één initiatief – windpark Westfrisia - voldoet aan de overgangsregels.
- b. de ruimtelijke analyse zoals genoemd onder a heeft geresulteerd in een voorstudie Noord-Hollandse Windlandschappen en is de ruimtelijk landschappelijke visie voor de inpassing van wind op land. De voorstudie is input voor het alternatief Landschap in het plan-MER. Daarnaast zijn de ruimtelijke/landschappelijke principes uit deze voorstudie

vastgelegd in het door Provinciale Staten (PS) vastgestelde beleidskader Wind op Land 2014 en is er naar verwezen in de gewijzigde PRV in artikel 15.

- c. een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld en voor advies aan de Commissie MER voorgelegd. De adviezen van de Commissie MER zijn meegenomen in het plan-MER. De NRD dient als kader voor het plan-MER en is op 2 september 2014 vastgesteld door GS en op 18 september 2014 in de PS Commissie Ruimte & Milieu besproken.
- d. een plan-MER opgesteld en voor advies aan de Commissie MER voorgelegd. De Commissie MER heeft positief geadviseerd over het plan-MER. Het plan-MER dient als ondersteuning bij het realiseren van de herstructureringsopgave. Daarnaast is het plan-MER een instrument om bij de aanwijzing van mogelijke plaatsingsgebieden voor windturbines optimaal in te kunnen zetten op ruimtelijke- en leefomgevingskwaliteit.
- e. De zoeklocaties in het plan-MER zijn niet getoetst aan het nu vigerende Luchthavenindelingenbesluit (LIB) omdat er naar verwachting begin 2015 een nieuw LIB in werking treedt. Plannen voor windparken die binnen de invloedssfeer vallen van het nieuwe LIB moeten bij besluit-MER zijn voorzien van een (voor)toets op het nieuwe LIB.

Het ruimtelijk mogelijk maken van een maximum vermogen van 685,5 MW wordt geborgd in de SV 2040 door gebieden aan te wijzen en in de PRV door een maximum vermogen van 685,5 MW vast te stellen. GS zijn op grond van de Elektriciteitswet 1998 bij uitsluiting bevoegd gezag voor de gecoördineerde vergunningverlening van windturbineparken van 5 tot 100 MW. Om aan de taakstelling en gestelde termijn te voldoen kiest de provincie voor het inzetten van de Provinciale Coördinatie regeling (PCR) en de Omgevingsvergunning (OV).

Economisch spoor

Dit spoor is gericht op de economische uitvoerbaarheid van projecten waarin de ontwikkeling van windparken is gekoppeld aan een herstructureringsopgave. De provincie vervult in dit spoor een stimulerende en faciliterende rol. Enerzijds door partijen met elkaar in contact te brengen en hiervoor bijeenkomsten te organiseren. Anderzijds door het inzetten van een windmakelaar (verkennen, verbinden, ondersteunen en allianties vormen), het beschikbaar stellen van een rekenmodel voor de herstructurering en door het toetsen van de economische uitvoerbaarheid.

Maatschappelijk spoor

De provincie streeft naar een zo open en transparant mogelijk proces. Omwonenden en andere belanghebbenden worden actief betrokken bij het planproces door bij de terinzagelegging van planproducten maar ook tussentijds regiotafels en informatieavonden te organiseren. Ook betreft de provincie gemeenten waar de herstructurering plaatsvindt actief in het planproces door:

- het organiseren van ambtelijke en bestuurlijke bijeenkomsten op cruciale momenten in het planproces,
- het organiseren van gebiedsateliers naar aanleiding van principeverzoeken. De provincie nodigt de gemeenten waar concrete initiatieven voor windparken zijn uit om te komen met voorstellen over de inrichting van de gebiedsateliers. Voor deze gebiedsateliers worden ook belangenorganisaties uitgenodigd. Een nadere toelichting op de procedure is opgenomen in het beleidskader Wind op land.

4.3.4 Windpark Wieringermeer

Op 28 maart 2014 heeft het kabinet de Structuurvisie Windenergie vastgesteld. Hierin is de provinciale taakstelling met een vermogen van 685,5 MW geborgd en wordt de polder Wieringermeer aangewezen als gebied voor de ontwikkeling van grootschalige windenergie. In het windpark Wieringermeer wordt naar verwachting 350 MW gerealiseerd waarvan ruim 100 MW via herstructurering. Netto groeit het vermogen met 250 MW.

De Elektriciteitswet 1998 bepaalt dat windparken met een vermogen van 100 MW en groter onder de Rijkscoördinatieregeling vallen. De Minister van Economische Zaken is in samenspraak met de Minister van Infrastructuur en Milieu bevoegd en stelt een Rijks Inpassingsplan (RIP) vast. Tussen Rijk, provincie, gemeente Hollands Kroon en de alliantie van uitvoerende partijen zijn afspraken over de uitvoering vastgelegd in de Green Deal Windpark Wieringermeer.

Op 2 juli 2014 zijn het voorontwerp Inpassingsplan Windpark Wieringermeer, het eindconcept MER en het ontwerp Beeldkwaliteitsplan gepubliceerd. Het RIP is op 7 mei 2015 vastgesteld. Het Windpark Wieringermeer moet in 2018 zijn gerealiseerd.

Themakaart Behoud en ontwikkeling van Noord-Hollandse cultuurlandschappen

[Zie viewer en zie de kaarten in een aparte bijlage op de website]

5 RUIMTELIJKE KWALITEIT

De Provincie Noord-Holland zorgt voor behoud van het Noord-Hollandse landschap door verdere ontwikkeling van de kwaliteit en diversiteit ervan.

5.1. BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN NOORD-HOLLANDSE CULTUURLANDSCHAPPEN

De verschillende landschappen en de rijkdom aan cultuurhistorie zijn de kracht van Noord-Holland. De veenweiden, de droogmakerijen, de West-Friese Omringdijk, de Stelling van Amsterdam en het Blauwe Hart (Markermeer-IJmeer) zijn geliefd en uniek. Ze maken Noord-Holland tot een prettige provincie om te wonen, te werken en te recreëren. De landschappen zijn van groot belang voor de aantrekkelijkheid van Noord-Holland als vestigingsplaats voor internationaal concurrerende bedrijven en hun kenniswerkers.

De Provincie Noord-Holland wil deze (cultuur)landschappen optimaal gebruiken door hun kenmerken te koesteren en te benutten bij nieuwe ontwikkelingen. De Provincie zorgt dat ontwikkelingen die buiten bestaand bebouwd gebied tot stand komen, plaatsvinden op basis van de karakteristieke eigenschappen, het zogenaamde Landschaps-DNA, van de verschillende landschappen.

Nieuwe plannen dienen de ontwikkelingsgeschiedenis, de ordeningsprincipes en bebouwingskarakteristiek van het landschap en de inpassing in de ruimere omgeving als uitgangspunt te hanteren. Mogelijke negatieve effecten dienen te worden gecompenseerd.

De “Adviescommissie voor Ruimtelijke Ontwikkelingen” (ARO) adviseert Gedeputeerde Staten over ruimtelijke ontwikkelingen met impact buiten het bestaand bebouwd gebied. De ARO heeft als doel te adviseren over de kwaliteit van beoogde uitbreiding en kwaliteit van de landschappelijke inpassing.

De Provincie Noord-Holland onderscheidt de volgende landschapstypen:

- Jong duinlandschap
- Strandwallen en strandvlaktelandschap
- Keileemlandschap
- Stuwwallenlandschap
- Oude zeekleilandschap
- Aandijkingenlandschap
- Veenweidelandschap
- Droogmakerijen

De Provincie Noord-Holland omschrijft ruimtelijke kwaliteit aan de hand van kernkwaliteiten van het landschap. Natuurlijke omstandigheden en vooral ook menselijk handelen, hebben in ieder landschap hun eigen sporen nagelaten. Nieuwe ontwikkelingen moeten zich tot deze karakteristieken verhouden. Elk landschapstype heeft zijn eigen specifieke kernkwaliteiten die gebieden een eigen karakter en identiteit geven. De voornaamste kernkwaliteiten zijn: archeologie en tijdsdiepte (tezamen ‘ondergrond’), aardkundige waarden, historische structuurlijnen, cultuurhistorische objecten en openheid, duisternis en stilte (tezamen landschaps-DNA) en dorps-DNA.

5.1.1. Archeologie en tijdsdiepte

Hoe ouder de bewoningsgeschiedenis, hoe groter de gelaagdheid en daarmee de tijdsdiepte van het landschap. In het huidige landschap zijn nog steeds structuren en objecten uit verschillende perioden van de geschiedenis te herkennen. Hoe langer de ontwikkelingsgeschiedenis, hoe meer 'lagen' van deze objecten over elkaar heen liggen. In elke periode wordt weer een nieuwe laag toegevoegd.

Zo hebben de oude zeeleilandschappen, de strandwallen en strandvlaktelandschappen en het veenweidelandschap een grote tijdsdiepte en hebben de op het water gewonnen landschappen als de droogmakerijen en het aandijkingenlandschap een kleinere tijdsdiepte. De provincie Noord-Holland gaat uit van een ontwikkelingsgerichte benadering; ook tegenwoordige ruimtelijke ontwikkelingen vormen het landschap, zodat zorgvuldig wordt omgegaan met de bestaande (historische) kenmerken van het landschap.

De Provincie Noord-Holland wil dat de gelaagdheid van het landschap als kernkwaliteit wordt meegenomen bij ruimtelijke ontwikkelingen.

5.1.2. Aardkundige waarden

De Provincie beschermt ook de ondergrond van de bijzondere landschappen. Zolang aardkundige verschijningsvormen (zoals stuwwallen, duinen, wadden en beekdalen) onaangetast zijn, vertellen ze veel over de ontstaansgeschiedenis van Noord-Holland en de krachten die daarbij een rol speelden: wind, water, ijs en getijden. Behoud en ontwikkeling van aardkundige waarden is van belang gezien de onschatbare waarde van aardkundig erfgoed voor de inwoners van Noord-Holland en Nederland. De provincie heeft 80 gebieden aangewezen als aardkundig waardevol, waarvan er 16 de status van aardkundig monument hebben.

5.1.3. Beleving van landschappen: openheid, duisternis en stilte

Een kenmerk van het landschap dat bepalend is voor de waarneming en beleving van het landschap is openheid. De mate van openheid wordt bepaald door de mate waarin elementen zoals beplanting, bebouwing en grondlichamen boven de ooghoogte van de waarnemer afwezig zijn. Ook duisternis en stilte zijn belangrijke kernwaarden van de beleving van een landschap. De Provincie Noord-Holland wil dat openheid en beleving van landschappen als kernkwaliteit worden meegenomen bij ruimtelijke ontwikkelingen op drie niveaus:

- gehele provincie: beschermen van een aantal kenmerkende zeer open, donkere en stille gebieden op provinciale schaal;
- landschapstype: de voor een bepaald landschapstype kenmerkende typologie van openheid of geslotenheid en "ruimteform";
- lokale situatie: de visuele beleving van de openheid in een specifieke situatie op basis van de zogenaamde 'zichtveldmethode'.

5.1.4. Dorps-DNA

Onder dorps-DNA verstaat de Provincie Noord-Holland de kernkwaliteiten van de Noord-Hollandse dorpen. Noord-Holland heeft een grote verscheidenheid aan dorpen tussen en binnen de verschillende landschapstypen. Ze zijn in de afgelopen eeuw sterk gegroeid en hebben (deels) hun oorspronkelijke structuur en identiteit verloren. De provincie Noord-Holland wil dat nieuwe ontwikkelingen aan de randen van deze dorpen ook plaatsvinden op basis van hun kernkwaliteiten.

5.1.5. Structuurdragers van provinciaal belang

Structuurdragers van provinciaal belang zijn medebepalend voor de identiteit en beleving van het Noord-Hollandse landschap. Het kan gaan om lijnvormige structuren, of om samenhangende objecten met een unieke verschijningsvorm in Noord-Holland.

De Provincie onderscheidt de volgende historische structuurlijnen en objecten van bovenlokaal belang:

- Grote militaire structuren
- Industrieel erfgoed Noordzeekanaal gebied
- Historische dijken
- Historische waterwegen
- Historische spoorlijnen
- Stolpboerderijen
- Molens
- Landgoederen
- Provinciaal beschermde objecten en structuren
- Vuurtorens
- Watertorens

Themakaart Behoud en ontwikkeling van natuurgebieden

[Zie viewer en zie de kaarten in een aparte bijlage op de website]

5.2. BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN NATUURGEBIEDEN

Noord-Holland is bijzonder door zijn grote diversiteit van natuur- en cultuurlandschappen: bossen, heidevelden, duinen, veenweiden, open polders, kwelders en grote wateren als de Waddenzee en het IJsselmeer. Deze landschappen zijn van internationale betekenis: in Noord-Holland liggen maar liefst 19 Europees beschermde natuurgebieden en 4 Unesco Werelderfgoederen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat zowel bewoners als de overheid zich al ruim een eeuw inspannen om de waarden van deze landschappen veilig te stellen en, waar mogelijk, te vergroten. Om verschillende redenen vinden wij het beschermen en ontwikkelen van een groen, aantrekkelijk en toegankelijk Noord-Holland van groot belang. Allereerst vanwege de intrinsieke waarde van natuur. Elk levend wezen heeft een unieke waarde die bescherming verdient. De afspraak om deze intrinsieke waarde te beschermen door de achteruitgang van biodiversiteit te stoppen, is onder andere vastgelegd in het verdrag van Rio de Janeiro uit 1992, dat door liefst 193 landen is ondertekend. Datzelfde verdrag bekijkt biodiversiteit echter ook vanuit een andere invalshoek: die van haar gebruikswaarde voor de mens. Natuur en landschap vormen een belangrijke bron van grondstoffen en voedselvoorziening. De drinkwaterzuivering in de duinen, de aanwending van biomassa voor energiewinning, duurzame bosbouw en het afvangen van CO₂ door bladgroen zijn hiervan aansprekende voorbeelden. Ten slotte heeft groen belevingswaarde; mensen vinden er ruimte voor rust en ontspanning. Een groene leefomgeving heeft positieve effecten op onze gezondheid en draagt bij aan een gunstig vestigingsklimaat, wat tevens van groot economisch belang is.

Natuur- en landschapswaarden staan wereldwijd, ook in Noord-Holland, onder druk. De biodiversiteit en natuur- en landschapskwaliteit gaan nog steeds achteruit door een gebrek aan geschikte leefgebieden voor dier- en plantensoorten, verstedelijking, versnippering door infrastructuur en door milieuproblemen zoals onvoldoende waterkwaliteit, verdroging en hoge fosfaat- en stikstofemissies door verkeer, industrie en landbouw. Gelukkig boeken we ook successen. De Provincie Noord-Holland is trots dat een aantal kwetsbare soorten in Noord-Holland is teruggekeerd of hun populatie weer groeit, zoals de slechtvalk, lepelaar, ooievaar, raaf, boommarter en eekhoorn. Ook ziet de Provincie dat ze een bijdrage kan leveren aan de bescherming en de ontwikkeling van prachtige en kwetsbare landschappen. En ze ziet dat stedelingen haar groengebieden steeds beter weten te vinden om er hun vrije tijd door te brengen.

Ook in de toekomst wil de Provincie een groen, aantrekkelijk en toegankelijk Noord-Holland waarborgen. Dit doet zij door het realiseren van een provinciale groenstructuur voor mensen, dieren en planten. Deze groenstructuur beschermt de biodiversiteit, biedt ruimte voor het behoud door ontwikkeling van de Noord-Hollandse landschappen en is zo toegankelijk mogelijk voor bewoners en bezoekers van Noord-Holland. Bij het realiseren van deze groenstructuur zoekt de Provincie actief naar mogelijkheden om aanleg en financiering van natuur te koppelen aan andere ontwikkelingen. Hierbij wordt gezocht naar koppelingen met landbouw in het gebied voor gecombineerde landbouw, waterberging, landschapsbescherming en in sommige gevallen woningbouwontwikkeling.

5.2.1. Natuurnetwerk Nederland (NNN³)

Een belangrijk onderdeel van de provinciale groenstructuur is het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het NNN, waar ook natuurbruggen, natuurverbindingen en onze beide Nationale Parken⁴ deel van uitmaken, vormt een samenhangend netwerk van (inter-)nationaal belangrijke, duurzaam te behouden ecosystemen. Dit netwerk bestaat voor een groot deel uit reeds bestaande natuurgebieden en grote wateren. Daarnaast worden nieuwe natuurgebieden gerealiseerd. Het NNN wordt in de periode tot en met 2027 gerealiseerd. Het NNN wordt beschermd op grond van onze Provinciale Ruimtelijke Verordening. Een groot deel van het NNN is ook onderdeel van Natura2000, het Europese natuurnetwerk dat op grond van de Natuurbeschermingswet wordt beschermd. De Provincie Noord-Holland is in veel gevallen bevoegd gezag om een afweging te maken, als sprake is van ruimtelijke ontwikkelingen die strijdig zijn met de bijzondere kenmerken en waarden van het natuurgebied. Doorgaans zijn dergelijke ontwikkelingen niet toegestaan. Wanneer ruimtelijke ontwikkelingen, die een negatief effect hebben op natuurgebieden, toch moeten doorgaan vanwege een groot maatschappelijk belang en gebrek aan alternatieve locaties, wordt de schade aan de natuur zoveel mogelijk gemitigeerd en gecompenseerd.

5.2.2. Weidevogelleefgebieden

Weidevogels zijn karakteristiek voor Noord-Holland. Ze gedijen goed in het open (veen)weidelandschap. Ondanks de terugval van de weidevogelpopulatie, die het gevolg is van veranderingen van het traditionele landschap en de manier waarop dat wordt beheerd, blijft Noord-Holland nog steeds één van de provincies met de hoogste weidevogeldichtheid. Weidevogels hebben zowel een ecologische als cultuurhistorische waarde die bescherming blijft verdienen. Dit doet de Provincie door de weidevogelleefgebieden te beschermen tegen inbreuken op de openheid. Dit sluit aan op het algemene beleid voor gecombineerde landbouw in deze gebieden.

³ Voormalige EHS: Ecologische Hoofdstructuur

⁴ Nationaal Park Zuid-Kennemerland en Nationaal Park Duinen van Texel

Themakaart Behoud en ontwikkeling van groen om de stad en voldoende en gedifferentieerde ruimte voor recreatieve en toeristische voorzieningen

[Zie viewer en zie de kaarten in een aparte bijlage op de website]

5.3. BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN GROEN OM DE STAD

Het Noord-Hollandse landschap is gevarieerd, open, heeft hoge cultuurhistorische waarden en is over het algemeen goed bereikbaar vanuit de stad. De bescherming en het bevorderen van de bereikbaarheid van groene gebieden rond steden houdt deze aantrekkelijk en leefbaar. Deze landschappen staan echter continu onder druk door nieuwe woningbouw, de ontwikkeling van bedrijventerreinen of de aanleg of verbreding van wegen. Dit terwijl de behoefte van Noord-Hollanders aan recreatiemogelijkheden, zowel in het groen als op en rond het water, blijft groeien. De verstedelijgingsdruk op het groen rond de steden moet daarom zoveel mogelijk worden opgevangen door binnenstedelijk te bouwen.

Extra aandacht besteedt de Provincie Noord-Holland aan de veenweideproblematiek, die in grote delen van Laag Holland en het Groene Hart speelt. Het beleid is in de eerste plaats gericht op het remmen van bodemdaling, het verminderen van de risico's van wateroverlast en watertekort en het verbeteren van de waterkwaliteit. Daarbinnen wordt de landbouw een goed toekomstperspectief geboden, gericht op gecombineerde landbouw, aansluitend op de uiteenlopende behoeften van de stedeling zoals kleinschalige productie, streekproducten, educatie, 'zorglandbouw' en natuur en landschapsbeheer.

De Provincie Noord-Holland vindt een goede toegankelijkheid van groen voor haar bewoners en bezoekers belangrijk, zowel voor de leefbaarheid als voor het vestigingsklimaat. Daarom draagt de provincie zorg voor de bereikbaarheid van natuur- en recreatiegebieden. Iedere Noord-Hollander moet met de fiets of het openbaar vervoer in tien minuten in het groen kunnen staan. Het is belangrijk dat er een gevarieerd aanbod is aan recreatiemogelijkheden in het groen; van intensieve recreatie in (delen van) gebieden als Spaarnwoude, tot meer natuurgerichte recreatie in de duinen en het Gooi. Ook aan waterrecreatie bestaat een belangrijke en groeiende behoefte, waarvoor het Blauwe Hart (het gebied van Markermeer en IJmeer) een belangrijke locatie is. De Provincie Noord-Holland streeft naar meer samenhang in de totale recreatieve structuur: verbindingen tussen bestaande recreatiegebieden en het recreatief medegebruik van natuur en landbouwgebieden.

5.3.1 *Metropolitane landschappen*

Vooraf in het zuidelijk deel van Noord-Holland, binnen het werkingsgebied van de Metropoolregio Amsterdam, kan het landelijk gebied gezien worden als recreatiegebied voor de stedeling. In de metropoolregio heeft de Provincie Noord-Holland een extra ambitie voor de ontwikkeling van recreatiemogelijkheden en is het behoud, de versterking en de ontwikkeling van de groenblauwe structuur van wezenlijk belang voor de totstandkoming, kwaliteit en uitstraling van de dynamische metropoolregio.

Met uitzondering van het sterke agrocomplex rond Aalsmeer moet het landelijk gebied in dit deel van de provincie zich verder ontwikkelen tot het recreatieve uitloopgebied van het stedelijk gebied. De Provincie Noord-Holland stelt een geïntegreerd programma op voor behoud en ontwikkeling van deze zogenaamde 'metropolitane landschappen'. Hierbij gaat de Provincie uit van een intensieve inrichting van de gebieden dichtbij de steden en een extensievere inrichting op grotere afstand van de stad. De ontwikkeling van deze metropolitane landschappen moet worden afgestemd met de ontwikkeling van de nabijgelegen metropool, waarbij verschillende ontwikkelingen mogelijk zijn. De identiteiten

van de diverse landschappen zijn ook bij de ontwikkeling van de metropolitane landschappen het uitgangspunt. Hierbij geldt dat landbouw een belangrijke 'drager' van het landschap is en haar een goed toekomstperspectief wordt geboden, gericht op gecombineerde landbouw, aansluitend op de uiteenlopende behoeften van de stedeling.

Binnen deze metropolitane landschappen vallen de bufferzones en de bestaande recreatiegebieden. Daarnaast betreft de Provincie Noord-Holland het zuidelijkste deel van het Blauwe Hart bij de metropolitane landschappen, want ook aan waterrecreatie bestaat een belangrijke en groeiende behoefte. Voor meer natuurgerichte recreatie in de metropolitane landschappen zijn onder andere de Noord-Hollandse duinen, Waterland en de bos- en heidegebieden van het Gooi – die doorlopen naar de Utrechtse Heuvelrug - geschikt.

5.3.2 Bufferzones

Doel van de bufferzones in Noord-Holland is dat zij gevrijwaard blijven van verdere verstedelijking en dat ze zich verder kunnen ontwikkelen tot relatief grootschalige groene gebieden. De bufferzones zijn een belangrijk onderdeel van de hierboven beschreven metropolitane landschappen. De Provincie Noord-Holland behoudt de landschappelijke kwaliteit en identiteit van deze voormalige Rijksbufferzones en vergroot de mogelijkheden voor ontspanning en dagrecreatie in deze gebieden. De specifieke kwaliteiten van de verschillende landschappen zijn bij deze verdere ontwikkeling het uitgangspunt. Hiervoor worden integrale ontwikkelstrategieën opgesteld.

6 DUURZAAM RUIMTEGEBRUIK

De Provincie Noord-Holland zorgt voor een regionale ruimtelijke hoofdstructuur waarin functies slim gecombineerd worden en goed bereikbaar zijn, nu en in de toekomst.

Onder duurzaam ruimtegebruik verstaat de Provincie Noord-Holland het plaatsen van de juiste functies op de juiste plek. Deze juiste plek wordt bepaald door verschillende factoren zoals de aanwezige milieukwaliteit, de behoefte aan voorzieningen zoals passende huisvesting voor bewoners en bedrijven op specifieke locaties en de bereikbaarheid van die locaties. Uitgangspunt is een zorgvuldige afweging tussen verschillende belangen, waarbij milieukwaliteiten als (externe) veiligheid, luchtkwaliteit, bodemkwaliteit, geur en geluid, maar ook waterkwaliteit belangrijke randvoorwaarden zijn. Hierbij streeft de Provincie naar oplossingen die ruimte laten voor veranderende omstandigheden en die zo efficiënt mogelijk gebruik maken van de beschikbare ruimte.

Een sterke internationale concurrentiepositie is en blijft de basis voor de welvaart van Noord-Holland. Daarom kiest de Provincie voor het faciliteren van de internationale concurrentiepositie van Noord-Holland en die van de Metropoolregio Amsterdam in het bijzonder door het optimaal benutten van de luchthaven Schiphol en het ontwikkelen van de Amsterdamse haven in samenhang met de Rotterdamse haven. De metropoolregio moet voldoende ruimte bieden aan kantoren, bedrijven en woningen, terwijl het vestigingsklimaat aantrekkelijk blijft. De Provincie Noord-Holland zet daarom in op compacte, hoogwaardige en bereikbare steden die omringd worden door aantrekkelijk recreatief groen (de metropolitane landschappen). Het Noord-Hollandse cultuurlandschap en onze natuur maken van de metropool een aantrekkelijke internationale toplocatie.

De metropoolregio staat niet op zichzelf, maar is verweven met de rest van de Randstad en de rest van Nederland. De Provincie werkt voor het oplossen van de opgaven in deze regio daarom nauw samen met de gemeente Amsterdam, de Metropoolregio Amsterdam, de buurprovincies en het Rijk. Deze overheden moeten samen optrekken om de metropoolregio bereikbaar, (be)leefbaar en internationaal concurrerend te houden.

De Provincie Noord-Holland wil steden optimaal benutten en de landschappen open houden, maar ook ruimte bieden aan de economie en woningbouw. De Provincie Noord-Holland streeft daarom naar verdere stedelijke verdichting en helpt gemeenten bij het optimaliseren van het gebruik van het bestaand bebouwd gebied, met name waar het gaat om bedrijventerreinen, ondergronds bouwen, hoogbouw en knooppunten van openbaar vervoer (OV-knooppunten). Ontwikkelingen rond OV-knooppunten dragen bij aan een optimale benutting van het openbaar vervoernetwerk, korte reistijden, de vraag naar centrummilieus, behoud van het landschap en de leefomgevingskwaliteit in de steden en dorpen binnen de provincie en die van de metropoolregio Amsterdam. Door demografische ontwikkelingen, zoals vergrijzing en krimp, is in dorpen sprake van grote ruimtelijke, economische en sociale dynamiek, waardoor de identiteit van de dorpen onder druk komt te staan. De Provincie wil een bijdrage leveren aan het versterken van de identiteit van de dorpen vanuit een duurzaam toekomstperspectief.

Van nieuwe ontwikkelingen moet nut en noodzaak worden aangetoond. Vervolgens dient te worden aangetoond dat de betreffende ontwikkeling niet (geheel) door middel van verdichting, transformatie en herstructurering kan worden gerealiseerd. Wanneer een voorgenomen ontwikkeling noodzakelijk is en verdichting niet mogelijk is, wordt nieuwe uitleg

buiten het Bestaand Bebouwd Gebied gerealiseerd. Locatiekeuzen hebben hier rechtstreeks mee te maken, waaraan gestructureerd onderzoek en overleg voorafgaat. Onderzoek dient plaats te hebben in het kader van de gemeentelijke structuurvisies en zo mogelijk ook in een samenhangende regionale ruimtelijke visie, op te stellen op initiatief van de gemeenten onderling, dan wel onder regie van de Provincie. Overleg hierover dient plaats te hebben tussen gemeenten onderling en zal worden gevoerd tussen de Provincie en de gemeenten. Ontwikkelingen buiten Bestaand Bebouwd Gebied moeten voldoen aan eisen op het gebied van ruimtelijke kwaliteit, bereikbaarheid en duurzaam bouwen. Nieuwe uitleg moet - op de juiste schaal - zijn gebaseerd op de lagenbenadering (bodem/ondergrond, netwerken en occupatiepatronen) en rekening houden met de effecten van klimaatverandering (waaronder de wateropgave), bereikbaarheid, (recreatieve) groenopgave, milieukwaliteit en het benutten van duurzame energie / duurzaam bouwen. De Provincie Noord-Holland speelt bij het verknopen van deze opgaven in grote uitleglocaties een sleutelrol met gebiedsontwikkeling en vanuit haar taken als ontwikkelaar van wegen, recreatief groen, waterberging en bereikbaarheid.

Om deze rol waar te kunnen maken zal de Provincie Noord-Holland samen met gemeenten expertise opbouwen over de binnenstedelijke mogelijkheden. Ook zal de provincie het bestaande overleg met gemeenten over ruimtelijke ontwikkelingen benutten om tijdig te signaleren welke nieuwe ontwikkelingen buiten Bestaand Bebouwd Gebied worden nagestreefd. Daarnaast zal de Provincie Noord-Holland haar sturende rol op het gebied van detailhandel en binnenstedelijke bereikbaarheid van bedrijvigheid vasthouden. De Provincie Noord-Holland ondersteunt gemeenten door de inzet van de Taskforce Ruimtwinst, Ruimte voor Ruimte regeling, Herstructurering en Intelligent Ruimtegebruik Bedrijventerreinen (HIRB) en Culturele Planologie die zowel binnen als buiten Bestaand Bebouwd Gebied kunnen worden toegepast.

Voor regionale afstemming van de verschillende ruimtevrage functies maakt de Provincie Noord-Holland een provinciale en regionale monitor voor de zeven regio's in Noord-Holland (Kop van Noord-Holland, West Friesland, Regio Alkmaar, IJmond, Zuid-Kennemerland, Stadsregio Amsterdam en Gooi & Vechtstreek). In deze monitor worden kengetallen over de ontwikkeling van demografie, werkgelegenheid, woningmarkt, ontwikkeling duurzame energie, bereikbaarheid enzovoorts bijgehouden. Deze kengetallen zijn geplaatst in een regionaal, provinciaal en nationaal perspectief, ten behoeve van het aantonen van nut en noodzaak van ontwikkelingen. De resultaten van de monitor worden door de provincie jaarlijks ambtelijk en bestuurlijk in overleg met de regio geagendeerd. Behalve de getalsmatige resultaten van de monitor worden dan de gewenste nieuwe regionale ruimtelijke ontwikkelingen geagendeerd en de onderbouwing van locatiekeuzen die daarbij aan de orde zijn. De Provincie Noord-Holland stemt ten minste eenmaal per jaar af binnen de provincie en daarbuiten met haar buurprovincies, over de ruimtevrage functies, onder meer over de juiste hoeveelheid, woningtypes en locaties voor de woningbehoefte, zoals woningbouw in de Bollenstreek/Zuid Holland, Almere en Lelystad/Flevoland, en de aansluiting op de Noordvleugel Utrecht en het Groene Hart.

6.1. MILIEUKWALITEIT

Voor het realiseren van een duurzame milieukwaliteit is samenhang tussen ruimtelijke ordening en milieu noodzaak. Door milieukwaliteiten als externe veiligheid, bodem, geluid en geur en lucht integraal onderdeel te laten zijn van gebiedsontwikkelingen kunnen enerzijds milieuknelpunten opgelost en voorkomen worden en anderzijds kansen voor duurzaam ruimtegebruik en een verbeterde leefbaarheid worden benut.

De Provincie Noord-Holland vindt een goede veiligheidssituatie met betrekking tot gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen belangrijk. Hiervoor heeft de Provincie in 2012 de Beleidsvisie Externe Veiligheid opgesteld.

Op een gezonde industrieterrein heeft de geluidszone een belangrijke functie in de afweging van de belangen tussen bijvoorbeeld woningbouw en bedrijvigheid. Om tot een goede afweging te komen zal de Provincie Noord-Holland voor industrieterreinen van regionaal belang zonebeheersplannen opstellen die onderdeel uit maken van haar uitvoeringsinstrumentarium. Daarnaast beheert de Provincie Noord-Holland de milieugebruiksruimte en ruimtelijke inpassing van bestaande en eventueel nieuwe regionale luchthavens. In dit kader kan zij overgaan tot het aanwijzen van gebieden waar uitsluitend luchthavenactiviteiten zijn toegestaan.

De Provincie Noord-Holland streeft naar een optimale benutting van de potentie en kwaliteiten van de ondergrond, voor mogelijke ontwikkelingen op én in de bodem. Zij stuurt daarom op de afstemming tussen ruimtelijke functies en bodemeigenschappen bij ruimtelijke plannen en stimuleert de toepassing van bodemenergiesystemen, zoals systemen voor warmtekoudeopslag en geothermie. Via een 'ondergrondvisie' wordt hieraan invulling gegeven.

Deze onderwerpen hebben niet alleen betrekking op het werkveld van de provincie. De provincie wil met de Bodemvisie ook andere partijen, zoals gemeenten en waterschappen, stimuleren om duurzaam bodemgebruik onderdeel van hun ruimtelijke plannen te maken. Als ondersteuning hiervoor werkt de provincie aan het verbeteren van de beschikbaarheid van (provinciale) bodeminformatie.

Themakaart Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten

[Zie viewer en zie de kaarten in een aparte bijlage op de website]

6.2. VOLDOENDE EN GEDIFFERENTIEERDE RUIMTE VOOR ECONOMISCHE ACTIVITEITEN

Ten behoeve van de Noord-Hollandse economie wil de Provincie Noord-Holland dat kwalitatief en kwantitatief genoeg ruimte beschikbaar is voor nieuwe ontwikkelingen. De Provincie Noord-Holland wil dat gemeenten ruimte maken voor nieuwe ontwikkelingen door eerst de mogelijkheden om bestaande werklocaties te intensiveren en herstructureren te benutten. Daarnaast zal, tegelijk met het optimaliseren van het ruimtegebruik op bestaande locaties ook ruimte moeten worden gezocht voor nieuwe locaties. Die zijn nodig om te voorzien in specifieke behoeften van bedrijven, maar ook om met deze nieuwe locaties schuifruimte te creëren voor het in gang zetten van herstructurering op andere locaties. De Provincie vindt het belangrijk dat de juiste bedrijven op de juiste plek terecht komen, zodat zij optimaal kunnen worden gefaciliteerd.

Niet alleen voldoende ruimte voor bedrijfsgebouwen is van belang. Ook de randvoorwaarden, zoals een adequate (digitale) infrastructuur, moeten op orde zijn. De Provincie Noord-Holland zorgt er daarom samen met gemeenten voor dat werklocaties regionaal goed ontsloten worden, ook per openbaar vervoer. Bij het bepalen van de plaats van nieuwe werklocaties is de infrastructuur niet volgend, maar sturend.

De Provincie Noord-Holland volgt met belangstelling de ontwikkelingen en initiatieven rond de Noord-Hollandse zeehavens en gebiedsontwikkelingsprojecten in bijvoorbeeld Alkmaar Overstad of rond de Groene Stroomhaven in Den Helder.

De Provincie Noord-Holland draagt bij aan de versterking van de mainports Schiphol en het Noordzeekanaalgebied. De Provincie richt zich op een optimale inpassing van Schiphol in de Metropoolregio Amsterdam, zodat de luchthaven en omgeving bijdragen aan behoud en verbetering van welzijn, welvaart en werkgelegenheid. De Provincie voert daarbij een metropolitane strategie, gericht op het versterken van de randvoorwaarden voor een concurrerend grootstedelijk klimaat. Voor Schiphol betekent dit behoud en mogelijk versterking van de knooppuntfunctie, gekoppeld aan de andere factoren die van belang zijn voor een internationaal vestigingsmilieu, zoals de ruimtelijk-economische ontwikkeling, de bereikbaarheid en omgevingskwaliteit. Voor de haven geldt, dat de Provincie inzet op de optimale benutting van het huidige haventerrein door verdichting, innovatie en herstructurering, in samenhang met de realisatie van een nieuwe zeesluis bij IJmuiden. Samenwerking met de haven van Rotterdam wordt gestimuleerd.

Ten behoeve van de optimale benutting van het haventerrein is in 2012 samen met de gemeenten langs het Noordzeekanaal een onderzoek uitgevoerd dat input is geweest voor de in 2013 door de betrokken overheden vastgestelde gezamenlijke Visie Noordzeekanaalgebied 2040 over de gewenste ruimtelijk-economische ontwikkeling van het Noordzeekanaalgebied. Op basis hiervan is de Houtrakpolder aangewezen als te reserveren havengerelateerd areaal voor een mogelijke toekomstige uitbreiding van de haven na 2020. De daadwerkelijke aanleg zal tijdig plaatsvinden, doch niet eerder dan nadat het huidige havenareaal in voldoende mate is geïntensiveerd en overeenstemming is bereikt over tijdige realisatie van compenserende maatregelen.

Detailhandel is een belangrijk onderdeel van de economie van Noord-Holland. Deze detailhandel draagt daarnaast bij aan de leefbaarheid en toeristische aantrekkelijkheid van

Noord-Hollandse steden. De Provincie Noord-Holland hecht aan de instandhouding van de hoofdwinkelstructuur en wil stedelijke detailhandel behouden en versterken.

6.2.1 Bedrijventerreinen

Aangezien bij (her-)ontwikkeling van bedrijventerreinen rekening moet worden gehouden met regionale economische verschillen, is de Provincie verantwoordelijk voor de afstemming van de planning, realisatie, beheer en herstructurering van bedrijventerreinen.

De Provincie wil het aanbod aan bedrijventerreinen zowel kwantitatief als kwalitatief zo goed mogelijk laten aansluiten op de vraag. Bij een zorgvuldige planning van bedrijventerreinen wordt eerst gekeken naar de noodzaak van een nieuwe locatie op basis van een realistische vraag naar nieuwe terreinen en de mogelijkheden van herstructurering en intensivering van bestaande locaties, voordat gekozen wordt om nieuwe bedrijventerreinen aan te leggen (de zogenaamde "Ladder voor Duurzame Verstedelijking"). Nieuwe terreinen zullen in specifieke gevallen nodig zijn om te voorzien in specifieke behoeften van bedrijven, maar ook om met deze nieuwe terreinen schuifruimte te creëren voor het in gang zetten van herstructurering op andere terreinen.

Een zorgvuldige planning betekent ook dat door middel van goede monitoring vraag en aanbod beter op elkaar worden afgestemd en bijstelling plaatsvindt op behoefteramingen en opgaven in regio's (zie "Behoefteramingen bedrijventerreinen").

De Provincie vindt het belangrijk dat de juiste bedrijven op de juiste plek terecht komen, zodat zij optimaal kunnen worden gefaciliteerd. De Provincie onderscheidt daartoe vijf soorten terreinen: droge terreinen, zeehaventerreinen, kantoorlocaties, en specifieke terreinen voor de mainports Noordzeekanaalgebied en Schiphol. Voor deze verschillende soorten terreinen geldt deels verschillend beleid. Bij alle locaties staan efficiënt ruimtegebruik en verbetering van kwaliteit centraal.

De Provincie ziet erop toe dat op bedrijventerreinen of delen daarvan voldoende vestigingsruimte aanwezig blijft voor bedrijven met grote milieuhinder en/of veiligheidsrisico's.

6.2.1.1 Droge bedrijventerreinen

Ruim een derde van de werkgelegenheid bevindt zich op bedrijventerreinen. De laatste jaren 'mengen' bedrijventerreinen steeds meer met kantoren en bedrijven uit de dienstverlenende sector en soms (detail)handel. De provincie vindt het belangrijk dat voldoende ruimte beschikbaar is voor bedrijven die zich niet makkelijk laten mengen, zoals bedrijvigheid met veiligheidsrisico's of milieuhinder. Om druk op nieuwe terreinen in het landelijk gebied te verminderen moet voor bedrijvigheid die zich makkelijk laat mengen met de woonfunctie eerst ruimte worden gezocht binnen bestaand bebouwd gebied. In plaats van transformatie van binnenstedelijke bedrijventerreinen, waarvoor compensatie moet worden gezocht buiten het stedelijk gebied, moet dan ook waar mogelijk gezocht worden naar mogelijkheden tot het mengen van wonen en werken. De Provincie ziet toe op bovenstaande uitgangspunten bij de regionale invulling van de provinciale planningsopgave voor bedrijventerreinen. Ook volgt de provincie jaarlijks het uitgiftetempo en zorgt voor het ontwikkelen van gereserveerde locaties voor bedrijventerreinen op het moment dat een tekort dreigt.

Zo'n 15 procent van de huidige bedrijventerreinen is verouderd. De opgave om deze terreinen op te knappen met het doorlopen van de Ladder voor Duurzame Verstedelijking is dus groot. De Provincie spant zich hier extra voor in door herstructurering te bevorderen. Door het invoeren van duurzaam beheer wordt voorkomen dat nieuwe veroudering optreedt. Ook dit beheer moet onderdeel zijn van een regionaal, samenhangend bedrijventerreinenbeleid waarin nieuwe en bestaande bedrijventerreinen in onderlinge samenhang ontwikkeld worden. Die onderlinge samenhang kan worden versterkt door een financiële koppeling tussen oude en nieuwe bedrijventerreinen te maken; verevening. Basis daarvoor is een regionaal grondprijnsbeleid waarin gemeenten dezelfde methode hanteren, zoals het residueel berekenen van grondprijzen.

6.2.1.2 Zeehaventerreinen

De Provincie zet in op de optimale benutting van het huidige haventerrein door verdichting, innovatie en herstructurering. In overeenstemming met de Visie Noordzeekanaalgebied 2040 wordt de Houtrakpolder deels aangewezen als te reserveren havengerelateerd areaal voor een mogelijke toekomstige uitbreiding van de haven na 2020. De daadwerkelijke aanleg zal tijdig plaatsvinden, doch niet eerder dan nadat het huidige havenareaal in voldoende mate is geïntensiveerd en overeenstemming is bereikt over tijdige realisatie van compenserende maatregelen. Uitgangspunt is dat als de Houtrakpolder wordt ingezet voor uitbreiding van havenareaal, de milieuoverlast van te vestigen bedrijven vanzelfsprekend zo veel mogelijk zal worden beperkt. Alvorens het besluit tot de daadwerkelijke aanleg van een haven in de Houtrakpolder wordt genomen, wordt een voorstel hiertoe via het Bestuursplatform voorgelegd aan de betrokken bestuurscolleges in het Noordzeekanaalgebied. De besluitvorming hierover zal tijdig plaatsvinden zodat er voldoende tijd beschikbaar is voor een zorgvuldige onderzoeksfase en het doorlopen van een planologische procedure, voordat de aanleg gestart zal worden.

Als het huidige havenareaal voldoende is geïntensiveerd en door de betreffende bestuurscolleges in het Noordzeekanaalgebied het besluit is genomen om de reservering van de Houtrakpolder om te zetten in de daadwerkelijke aanleg van een havenbekken, dan is het havenareaal ook beschikbaar voor haven gerelateerde bedrijven uit de regio met verplaatsings- en of uitbreidingswensen.

In het deel van de Houtrakpolder waarin mogelijk uitbreiding van het havenareaal plaats vindt, kan sprake zijn van tijdelijke invulling van natuur- en recreatiegebieden of de tijdelijke realisatie van agrarische functies.

Mede om doorgroei van havenoverslag van 95 miljoen naar 125 miljoen ton in Westpoort en ook groei bij HoogTij mogelijk te maken, worden de geluidcontouren rond deze gezoneerde bedrijventerreinen aangepast door middel van een Provinciaal Inpassingsplan. Daarnaast wordt het gedeelte van de Sloterdijken gedezoneerd om woningbouw mogelijk te maken.

6.2.2 Schiphol

De provincie streeft naar een sterke economische, internationale en duurzame regio die toegerust is op de concurrentie met andere metropolitane regio's. Doel is een maximale ontwikkeling van welzijn, welvaart en werkgelegenheid. De metropolitane strategie is het middel om dit doel te bereiken.

In tegenstelling tot de 'eerdere' mainportstrategie, waarbij groei van Schiphol nodig was voor de destijds gewenste positie van Nederland als distributieland, ligt met de metropolitane

strategie de nadruk op de wisselwerking tussen Schiphol, de Schipholregio en stedelijke omgeving. In de metropolitane strategie zijn elementen als vestigingsplaats, leefbaarheid, wonen, bereikbaarheid (lucht en land), natuur en recreatie, cultuur, innovatie, en duurzaamheid van belang. In samenhang met elkaar zorgen deze elementen voor de benodigde diversiteit, massa en het netwerk om van de Metropoolregio Amsterdam een concurrerende topregio te maken. Met het belang van deze samenhang voor ogen moet ingezet worden op een optimalisatie en verdere ontwikkeling van de netwerkqualiteit van Schiphol in combinatie met een concurrerende en duurzame luchtvaart.

Schiphol ontwikkelt zich verder op de huidige locatie met specialisatie op knooppuntgebonden verkeer. Daarvoor is het nodig dat niet-knooppuntgebonden verkeer op de luchthavens van Lelystad en Eindhoven wordt geaccommodeerd. De provincie streeft naar een integrale ontwikkeling van Schiphol en regio die waar mogelijk in samenwerking met alle bij Schiphol betrokken partijen tot stand komt.

De ontwikkeling van de regio vertoont op verschillende niveaus een samenhang met de ontwikkeling van Schiphol. Het gaat hierbij om de ontwikkeling van ACT (Amsterdam Connecting Trade)⁵, de Schipholdriehoek (inclusief de tweede terminal) en de Zuidas, woningbouwprojecten, de bereikbaarheid van de regio, maar ook om beleidscontouren die beperkingen opleggen aan ruimtelijke ontwikkelingen.

De Provincie staat binnen de “20 KE contour” (geluidshinder) geen nieuwe grootschalige woningbouw toe, buiten de reeds bestaande bestuurlijke afspraken, zoals VINEX/VINAC-afspraken. Binnen de “48 dB(A) Lden contour” (een groter gebied dan de 20 KE-contour) weegt de provincie ruimtelijke ontwikkelingen, voor zover deze zich voordoen buiten bestaand bebouwd gebied, af tegen mogelijke beperkingen voor de ontwikkeling van de luchthaven. De 48 dB(A) Lden contour is één van de geluidscontouren waarbinnen gelijkwaardigheidscriteria zijn bepaald en is momenteel de ruimste contour waaraan regelgeving is verbonden die van invloed kan zijn op de ontwikkeling van de luchthaven. Binnen deze contour is de afweging van ruimtelijke ontwikkelingen maatwerk, afhankelijk van de locatie. Zoveel als mogelijk wordt gestreefd naar het realiseren van zowel gewenste ruimtelijke opgaven (waaronder woningbouw) als de gewenste ontwikkeling van Schiphol. Afhankelijk van de situatie spelen bij de afweging verschillende aspecten een rol: de ruimtelijke ontwikkeling, de effecten op het bestemmingsnetwerk van Schiphol, de invloed op maatregelen ter verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving (bijvoorbeeld de optimalisatie van vliegroutes of aanpassing van de luchthaven), de vliegveiligheid en de gelijkwaardigheidscriteria.

[zie ook: Ruimtelijk Economische Visie Schiphol]

6.2.2.1 Ruimtelijk uitvoeringsprogramma

Door de regionale partijen Amsterdam, Haarlemmermeer en Provincie Noord-Holland wordt samen met het Rijk en de luchthaven geprobeerd te komen tot een gezamenlijk metropolitaan uitvoeringsprogramma voor de verdere verbetering van ontsluiting en bijbehorende infrastructuur, de inpassing van de activiteiten op en rond de luchthaven in zijn omgeving en de duurzame ontwikkeling van de luchthaven. Enerzijds om te kunnen blijven concurreren met de belangrijkste luchthavens in Europa, anderzijds om te komen tot een verbetering van het maatschappelijk draagvlak.

⁵ ACT staat niet meer voor ‘Amsterdam Connecting Trade’ – zoals ten tijde van de vaststelling van de Structuurvisie Noord-Holland 2040- maar wordt nu meer gebruikt als term voor de ontwikkeling van de logistiek in de MRA.

6.2.2 Internationaal georiënteerde werklocaties Schiphol

Voor de ruimte op en rondom Schiphol geldt een selectief vestigingsbeleid. De economische ruimte wordt gereserveerd voor activiteiten die goed passen in het internationale vestigingsklimaat van de Schipholregio. Dit vestigingsklimaat is van strategisch belang voor de internationale concurrentiepositie van de Metropoolregio Amsterdam en de luchthaven Schiphol. Mede hiertoe zet de Provincie haar instrument Schiphol Area Development Company (SADC) in. Het selectief vestigingsbeleid is enerzijds bedoeld om het internationale vestigingsklimaat te versterken, anderzijds om te voorkomen dat de luchthavenregio dichtslibt met minder relevante economische activiteiten die de ontwikkelingsmogelijkheden van Schiphol kunnen beperken. Over de invulling van selectief vestigingsbeleid zijn afspraken gemaakt met de gemeenten Haarlemmermeer en Amsterdam, Schiphol Group en SADC en vastgelegd in het Convenant Selectief Vestigingsbeleid Schipholregio (2011). In dit convenant is het begrip 'internationale oriëntatie' als volgt gedefinieerd: "Gerichtheid op, dan wel binding van bedrijven vanuit het bedrijfsproces aan internationale markten waarvoor de aanwezigheid van een luchthaven met een netwerk van internationale verbindingen (personenvervoer en goederenvervoer) in combinatie met een grootstedelijk milieu (kennis, creativiteit en hoogwaardige arbeidsmarkt) belangrijke vestigingsvoorwaarden zijn". Het convenant bevat ook criteria op hoofdlijnen om de internationale oriëntatie van bedrijven indicatief te kunnen bepalen.

6.2.3 Noord-Holland Noord

Noord-Holland Noord heeft een uitstekende uitgangspositie voor de ontwikkeling van een duurzaam energiecluster, waarin zowel onderzoek, onderwijs en ondernemerschap samen gaan. Noord-Holland Noord wordt een belangrijke leverancier van duurzame energie in Nederland en ontwikkelt op termijn een energieneutrale regio. Onder meer de zeehaven Den Helder met een belangrijke functie voor offshore industrie, het onderzoekscentrum voor (duurzame) energie ECN in Petten, de testvelden voor duurzame energie in de Wieringermeer en de Huisvuilcentrale in Alkmaar zullen hieraan een belangrijke bijdrage leveren.

Perspectief biedt ook de verdere ontwikkeling van de agrarische sector (bollenteelt en glastuinbouw) met vestigingsmogelijkheden zoals Het Grootslag in West-Friesland en de Agriport in de Wieringermeer.

6.2.4 Detailhandel

Detailhandel in de binnensteden is belangrijk voor de economie en draagt bij aan de leefbaarheid en toeristische aantrekkelijkheid van Noord-Hollandse steden. De Provincie Noord-Holland hecht aan het instandhouden van de hoofdwinkelstructuur en wil stedelijke detailhandel behouden en versterken. Zij beschouwt nieuwe vormen van detailhandel als een welkome aanvulling, indien deze de bestaande structuur niet aantasten.

De Provincie Noord-Holland heeft in haar detailhandelsbeleid kaders geschetst voor detailhandelsontwikkelingen. De Provincie zorgt voor monitoring en via regionale adviescommissies voor regionale afstemming van bovenlokale detailhandelsontwikkelingen. Regio's moeten regionale detailhandelsvoorzieningen opstellen.

6.2.5 Kantoorlocaties

De behoefte aan kantoren als fysieke werkplek in Noord-Holland fluctueert, onder invloed van technologische en economische factoren. Het belang van kantoorontwikkeling voor de ruimtelijke inrichting verdient dan ook continu de juiste aandacht. Het gaat daarbij niet alleen om de gebouwen zelf en de inpassing in de omgeving maar ook om de infrastructuur, inclusief parkeermogelijkheden. Ook de bereikbaarheid met het openbaar vervoer is belangrijk.

Hoogwaardige ruimtelijke kwaliteit en een goede inpassing in, en vervlechting van kantoren met het stedelijk gebied is belangrijk omdat met name het zuiden van onze provincie veel internationale en internationaal georiënteerde kantoorbedrijven huisvest. De keuze van deze bedrijven voor vestiging in Amsterdam en omgeving of een andere internationale grootstedelijke regio zoals Londen, Parijs, Frankfurt, Brussel, Milaan, is deels afhankelijk van de kwaliteit van het vestigingsklimaat, en dus ook de kwaliteit van de kantooromgeving. Deze internationale bedrijven leveren veel werkgelegenheid en toegevoegde waarde op. In bestaand bebouwd gebied is menging van kantoorfuncties met stedelijke functies als wonen, recreëren, winkelen en cultuur belangrijk om monofunctionele, geïsoleerde werkgebieden te voorkomen.

Themakaart Behoud en ontwikkeling van verkeers- en vervoersnetwerken

[Zie viewer en zie de kaarten in een aparte bijlage op de website]

6.3. BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN VERKEERS- EN VERVOERSNETWERKEN

Bereikbaarheid is cruciaal voor de verdere economische ontwikkeling van de provincie en de toegankelijkheid van voorzieningen voor bewoners en bezoekers. Daarom investeert de Provincie Noord-Holland in de bereikbaarheid. De Provincie Noord-Holland benut de bestaande verkeers- en vervoersnetwerken zo goed mogelijk, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang. Daarnaast wil de Provincie Noord-Holland een enkele ontbrekende schakel in de netwerken toevoegen.

De Provincie Noord-Holland stelt een vernieuwd provinciaal locatiebeleid op, om bereikbaarheid als sturende factor een rol te laten spelen bij de plaatsing van toekomstige ontwikkelingen. De samenhang tussen ruimtelijke ordening en verkeer en vervoer is voorwaarde voor een duurzame bereikbaarheid. De Provincie Noord-Holland streeft naar een duurzaam evenwicht tussen verkeer en vervoer, ruimtelijke ontwikkelingen, natuur en landschap, gezondheid en veiligheid. Op provinciaal of regionaal niveau betekent dit dat nieuwe ontwikkelingen op het gebied van woningbouw en werkgelegenheid worden gekoppeld aan de (tijdige) aanwezigheid van openbaar vervoer en dat de Provincie streeft naar verdichting in stedelijke gebieden. Op lagere schaal werkt de Provincie aan een goede ruimtelijke inpassing van infrastructuur in haar omgeving.

De kwaliteit van het openbaar vervoer wordt door de Provincie verbeterd. In de metropoolregio realiseert de Provincie hiervoor nieuwe infrastructuur voor hoogwaardig openbaar vervoer, waarvan vooral de interne bereikbaarheid van de metropool profiteert. Daarnaast verbetert de Provincie, binnen en buiten de metropoolregio, de kwaliteit van het regionaal openbaar vervoer door een optimale dienstregeling, service en uitstraling. De verbetering van de kwaliteit van stations en haltes en hun omgeving is een belangrijk element. Ook streeft Provincie Noord-Holland naar verbetering van het (landelijke) spoorwegennet in Noord-Holland.

De Provincie streeft naar een snel, veilig, betrouwbaar en robuust regionaal wegennet. De structuur van het huidige wegennet is relatief fijnmazig. Om robuust en betrouwbaar te functioneren moet het wegennet worden verbeterd. De Provincie wil in eerste instantie de capaciteit van het wegennet optimaal benutten met behulp van netwerkmanagement en beprijzing. Daarnaast is een aantal grootschalige infrastructurele aanpassingen nodig. Boven het Noordzeekanaal ontbreken enkele schakels in de oost-westrichting. Verder is capaciteitsuitbreiding op een aantal bestaande wegen noodzakelijk.

De verwachte sterke groei van het goederenvervoer wordt door de Provincie Noord-Holland op een duurzame manier gefaciliteerd. Dit doet zij op basis van het vastgestelde Kwaliteitsnet Goederenvervoer en provinciale Basisnet Vaarwegen. De provincie wil de kwaliteit van deze netwerken verbeteren, opdat deze netwerken aantrekkelijk worden en blijven voor transporteurs en overlast zoveel mogelijk wordt beperkt. Daarnaast is een afstemming met ruimtelijke ontwikkelingen van belang.

De ontwikkeling van de netwerken vindt plaats binnen een ruimtelijke context en binnen financiële randvoorwaarden. Ruimte en geld zijn beperkt beschikbaar. Daarom zijn gerichte keuzes in investeringen in infrastructuur noodzakelijk. Met deze gerichte keuzes willen we reizigers optimaal bedienen, zodat zoveel mogelijk aan hun vraag tegemoet wordt gekomen.

6.3.1 Behoud en ontwikkeling van het regionale wegennet

De Provincie Noord-Holland streeft naar een snel, betrouwbaar, robuust en veilig regionaal wegennet. Dit is belangrijk vanuit economisch en maatschappelijk perspectief. Het huidige wegennet is relatief fijnmazig, vooral in de zuidelijke helft van de provincie. Het netwerk sluit daarmee goed aan op de ruimtelijke concentraties. Ten noorden van het Noordzeekanaal ontbreken nog enkele kwalitatief hoogwaardige oost-westverbindingen.

De Provincie wil de huidige kwaliteit van het netwerk handhaven en waar nodig verbeteren. Primair wil ze dit doen door benutten en beprijzen. Gezien de groei van het verkeer, is op een aantal plekken een aanpassing van dit netwerk niettemin onvermijdelijk. Zonder aanvullende maatregelen worden files steeds langer, neemt de betrouwbaarheid van de reistijd verder af en stijgt de overlast voor omwonenden. De aanpassingen zijn gericht op een verbetering van de capaciteit, robuustheid en leefbaarheid, opdat in reguliere en bijzondere situaties het wegennet blijft functioneren met minimale overlast. Dit kan op verschillende manieren. Enerzijds door extra rijstroken of parallelrijbanen. Anderzijds door in samenhang met ruimtelijk beleid nieuwe wegen aan te leggen of alternatieve routes te verbeteren. Een groot deel van deze aanpassingen wordt momenteel al bestudeerd, voorbereid of uitgevoerd.

6.3.2 Verbetering van het openbaar vervoer

Het openbaar vervoer speelt een belangrijke rol in de bereikbaarheids- en duurzaamheidsopgave. Het structureert ruimtelijke ontwikkelingen en draagt bij aan ruimtelijke kwaliteit. Daarnaast heeft het openbaar vervoer een sociale functie: het zorgt ervoor dat belangrijke voorzieningen bereikbaar zijn voor mensen die geen gebruik kunnen maken van ander vervoer.

In het bijzonder in de metropoolregio moet de groei in mobiliteit voor een belangrijk deel worden opgevangen door extra gebruik van het openbaar vervoer. Om dit te bereiken moet het openbaar vervoer voor meer reizigers aantrekkelijk worden. In algemene zin moeten daartoe de snelheid, frequentie en comfort van het openbaar vervoer worden verhoogd. Daarnaast zullen er voldoende activiteiten rondom de stations aanwezig moeten zijn om voldoende reizigers te genereren. Dit geldt in het bijzonder voor de corridors waar in het kader van het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS) de frequentie zal worden verhoogd. De bestaande landelijke openbaarvervoersverbindingen, zoals de intercitynetwerken zijn al relatief snel. De belangrijkste opgave ligt op het regionale niveau. De landelijke verbindingen moeten samen met de versterkte regionale lijnen een samenhangend netwerk gaan vormen.

In de metropoolregio werkt de Provincie aan nieuwe infrastructuur voor hoogwaardig openbaar vervoer, in aanvulling op de bestaande spoor en (hoogwaardige) OV-verbindingen. Veel van deze verbindingen zijn gericht op het beter bereikbaar maken van de belangrijke economische centra, zoals Schiphol en de Zuidas. Daarnaast zorgen nieuwe verbindingen voor het ontsluiten van bestaande en nieuwe woongebieden. Andere investeringen zijn gericht op het wegnemen van knelpunten die een goede en betrouwbare dienstregeling in de weg staan. Daarnaast verbetert de Provincie, binnen en buiten de metropoolregio, de kwaliteit van het stad- en streekvervoer door een optimale dienstregeling, service en uitstraling.

6.3.2.1 OV-knooppunten

Voor het functioneren van het openbaar vervoer zijn OV-knooppunten (haltes en stations en hun omgeving) van groot belang. De Provincie Noord-Holland streeft naar een goede invulling van knooppunten. Een goede invulling betekent dat op en rond knooppunten voldoende ruimte beschikbaar is voor openbaar vervoerfuncties en overstapvoorzieningen (stallingen, P+R). Het knooppunt is bovendien van hoge kwaliteit wat betreft fysieke inrichting, uitstraling, informatievoorziening, materiaalgebruik, aanwezigheid groen en de functies in de plinten (begane grond). Ook wordt de verdere ontwikkeling rondom knooppunten afgestemd op een optimaal gebruik van het openbaar vervoer. Dit betekent dat op knooppunten een juiste combinatie bereikt wordt van de betekenis van de plek ("plaatswaarde") en haar bereikbaarheid ("bereikbaarheidswaarde"). Voor ieder OV-knooppunt geldt dat er een goede koppeling moet zijn tussen het openbaar vervoer, auto-, fiets- en voetgangersnetwerken en bijbehorende overstapvoorzieningen zoals P+R en fietsenstallingen.

De Provincie zal investeren in dergelijke voorzieningen bij de knooppunten die onderdeel uitmaken van het hoogwaardig openbaar vervoernetwerk. Verder zal de Provincie het initiatief nemen om na te gaan welke ruimtelijke maatregelen of programma's gewenst en mogelijk zijn om de knooppuntfunctie te verbeteren (locatiebeleid).

6.3.3 Behoud en ontwikkeling van transportnetwerken

De Provincie Noord-Holland verwacht een sterke stijging van het goederenvervoer en wil deze groei op een duurzame manier faciliteren. In dit kader heeft de Provincie Noord-Holland zich tot doel gesteld de binnenvaart te stimuleren, als duurzaam alternatief voor het groeiende transport over de weg.

Voor het stimuleren van de binnenvaart moet de bevaarbaarheid en betrouwbaarheid van de vaarwegen optimaal zijn. Op de relevante vaarwegen – de slagaders van het basisnet beroepsvaart - zorgt de provincie in samenwerking met andere beheerders voor het beheer en onderhoud van de scheepvaartwegen en de brugbediening.

Voor het stimuleren van de binnenvaart moeten naast een optimaal netwerk van vaarwegen voldoende mogelijkheden zijn voor overslag van en naar de binnenvaart. Op de slagaders van het basisnet beroepsvaart bestaan diverse private en publieke overslagterreinen. De provincie streeft naar behoud van deze ruimte voor overslag, rekening houdend met milieunormen.

Themakaart Voldoende en op de behoefte aansluitende huisvesting

[Zie viewer en zie de kaarten in een aparte bijlage op de website]

6.4. VOLDOENDE EN OP DE BEHOEFTE AANSLUITENDE HUISVESTING⁶

De Provincie Noord-Holland draagt bij aan het realiseren van voldoende en passende huisvesting (woningtype) op de best mogelijke plek (woonmilieu) voor huidige en toekomstige bewoners van Noord-Holland. De Provincie Noord-Holland heeft hiervoor een provinciale woonvisie opgesteld die het kader biedt voor de door de regio's op te stellen regionale actieprogramma's. In de regionale actieprogramma's wordt het woningbouwprogramma zowel kwalitatief als kwantitatief uitgewerkt. Uitgangspunt is om deze woningvraag zoveel mogelijk te realiseren binnen het Bestaand Bebouwd Gebied. Dit komt zowel het realiseren van (hoog)stedelijke voorzieningen in de metropoolregio (de metropolitane strategie) als het behouden van regionale/lokale voorzieningen in kleine(re) kernen in het noorden ten goede. Daarbij zouden plannen rondom OV-knooppunten bij voorkeur als eerste ontwikkeld moeten worden. Door concentratie worden verkeers- en vervoersnetwerken optimaal benut en wordt een voldoende en gedifferentieerd aanbod van sociaal-culturele voorzieningen behouden. Verdichting brengt een aantal aandachtspunten met zich mee op het gebied van sociaal-maatschappelijke voorzieningen, functiemenging en financiering. Voorzieningen zoals scholen, kantoren en bedrijfsruimten, winkelaanbod, ruimte voor groen, recreatie, sport en zorg zijn onlosmakelijk verbonden met het woonprogramma. Door gevarieerde programma's zijn deze functies binnen het Bestaand Bebouwd Gebied te behouden.

De druk op de ruimte in de provincie neemt verder toe. De Provincie Noord-Holland verwacht dat tot 2040 ten minste een netto toevoeging aan de woningvoorraad nodig is van ruim 200.000 woningen, ongeveer 35.000 in de periode 2010-2030 in Noord-Holland Noord, de overige woningen in de periode 2010-2040 in de Metropoolregio Amsterdam, waarbij voor zo'n 50.000 woningen nog geen afspraken zijn gemaakt (15.000 in de periode 2020-2030, en 35.000 in de periode 2030-2040). De ruimte wordt in eerste instantie gezocht in gemeenten binnen de metropoolregio. Minimaal 50% van de te bouwen woningen moet rond OV-knooppunten gerealiseerd worden. Indien uit de provinciale monitor blijkt dat de bouwplannen achterblijven bij de behoefte, zal de provincie de woningbouw aanjagen door middel van onderzoek, ontwerp en eventueel andere instrumenten.

Om andere ontwikkelingen mogelijk te maken en waardevolle open landschappen te behouden zullen veel woningbouwlocaties een meer binnenstedelijk karakter krijgen. Woningbouw moet zowel binnen als buiten Bestaand Bebouwd Gebied bijdragen aan een verhoging van de ruimtelijke kwaliteit. Binnen het Bestaand Bebouwd Gebied bevordert de Provincie Noord-Holland zoveel mogelijk de intensivering en bundeling van stedelijkheid, zowel in nieuwe ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de Zuidas in Amsterdam als in transformatiegebieden zoals het Zaan/IJ-oeverprogramma in Zaanstad. Hierbij wordt gezocht naar nieuwe en aansprekende combinaties van wonen en werken. In regio's met een overspannen woningmarkt moet zorgvuldig en slim met zowel de stedelijke als de landelijke ruimte om worden gegaan. In regio's met een ontspannen woningmarkt zijn kansen voor de vergroting van woonkwaliteit door herstructurering en transformatie.

⁶ Zie ook par. 3.1.1.3. De in deze paragraaf genoemde cijfers zijn gebaseerd op de beschikbare jongste prognoses ten tijde van de vaststelling van de Structuurvisie in 2010. De meeste actuele cijfers zijn te vinden op de site van de provincie Noord-Holland, [Onderzoek en monitoring, Demografische ontwikkeling in Noord-Holland](#)

Arbeidskracht en werkgelegenheid concentreren zich in grootstedelijke gebieden. Dat betekent dat het woningaanbod ook ruimte moet bieden voor deze aspecten: een hoogwaardig stedelijk woonmilieu met internationale concurrentiekracht. Aan uitgesproken woonmilieus – hoogstedelijk, centrum-dorps, groen-stedelijk en landelijk dorps – blijft behoefte. Het ontwikkelen van bijzondere woonmilieus moet niet de mogelijkheden van bijvoorbeeld de reeds gevestigde landbouwsector beperken. De ontwikkeling van het Groene Hart, Laag Holland, en de bufferzones moet worden afgestemd met de ontwikkeling van de nabijgelegen metropool. Die landschappen zijn belangrijk voor recreatie, natuur, waterberging en landbouw in de metropool. Indien blijkt dat de huisvestingsopgave achterblijft (kwalitatief dan wel kwantitatief) zet de Provincie Noord-Holland instrumenten uit de Wet op de ruimtelijke ordening in.

De Provincie Noord-Holland ontwikkelt een visie op demografische veranderingen, met bijzondere aandacht voor krimp. Een visie gericht op economie, leefbaarheid, woningvoorraad en voorzieningen, opgesteld in overleg met belanghebbenden en experts. Deze visie leidt tot bewustwording, probleemanalyse en een gezamenlijk op te zetten stappenplan hoe om te gaan met groei en krimp binnen de provincie.

6.4.1 Binnen Bestaand Bebouwd Gebied

Bouwen binnen Bestaand Bebouwd Gebied is kostbaar door bijvoorbeeld bodemsanering, funderingsherstel, archeologie, parkeren en bouwplaats- en sloopkosten. De financiering van deze zogenaamde ‘onrendabele toppen’ die kenmerkend zijn voor bouwen binnen Bestaand Bebouwd Gebied vraagt om een gezamenlijke oplossing en inzet van de juiste organisatorische en financiële middelen.

6.4.2 Buiten Bestaand Bebouwd Gebied

Voor de toekomstige vraag naar ruimte, woningen en woonmilieus verwacht de Provincie Noord-Holland dat binnen Bestaand Bebouwd Gebied en de transformatiegebieden voldoende capaciteit beschikbaar is. Wanneer binnen Bestaand Bebouwd Gebied geen mogelijkheden zijn om aan de regionale vraag te voldoen dan moet als eerste worden gekeken naar locaties die multimodaal bereikbaar zijn of dit op korte termijn kunnen worden. Dit is in lijn met de ‘ladder voor duurzame verstedelijking’ van het Rijk, waarin het aantonen van nut en noodzaak van verstedelijking wettelijk verplicht is gesteld. Nieuwe woonmilieus buiten Bestaand Bebouwd Gebied sluiten zoveel mogelijk aan bij de bodemfysieke kwaliteiten, de kwaliteit en identiteit van het landschap en de cultuurhistorie (landschaps-DNA en dorps-DNA), in samenhang met recreatief groen en natuur. Vanwege het bovenlokaal en bovenregionale karakter van de identiteit en kwaliteit van de landschaps- en dorpsstypen heeft de Provincie Noord-Holland hierbij een coördinerende rol.

Het bouwen met identiteit op basis van landschap en cultuurhistorie buiten Bestaand Bebouwd Gebied gaat uit van een samenhangende, integrale ontwikkeling en één sluitende financiële constructie. Dit houdt in dat bijvoorbeeld woningbouw, natuur en recreatie in samenhang worden ontworpen, ontwikkeld en gefinancierd. Dit betekent dat plangrenzen zorgvuldig moeten worden vastgesteld met alle betrokken partijen. De Provincie Noord-Holland biedt het instrument Ruimte voor Ruimte aan.

Nieuwe ontwikkelingen buiten Bestaand Bebouwd Gebied beoordeelt de Provincie Noord-Holland op grond van het aantonen nut en noodzaak, de mogelijkheden of onmogelijkheden voor verdichting of transformatie en de provinciale eisen aan ruimtelijke kwaliteit (onder andere de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie), en op de (on)mogelijkheden van het faciliteren van de ontwikkeling vanuit het watersysteem.

Naast de algemene regels voor bouwen buiten Bestaand Bebouwd Gebied wijst de Provincie een aantal transformatiegebieden aan. Nut en noodzaak is voor de provincie Noord-Holland reeds onderbouwd (bijvoorbeeld in bestuurlijke samenwerking Metropoolregio Amsterdam), maar ruimtelijke plannen voor deze gebieden moeten evenzeer voldoen aan de Ladder voor Duurzame Verstedelijking. Het betreft de volgende locaties:

- Crailo
- Bloemendalerpolder / KNSF – terrein
- Haarlemmermeer-west

6.4.2.1 Bijzondere milieus buiten Bestaand Bebouwd Gebied

De Provincie Noord-Holland wil de Noord-Hollandse (cultuur)landschappen optimaal gebruiken door hun kenmerken te koesteren en te benutten bij nieuwe ontwikkelingen. Nieuwe plannen dienen daarom de ontwikkelingsgeschiedenis, de ordeningsprincipes en bebouwingskarakteristiek van het landschap en de inpassing in de bredere omgeving als uitgangspunt te hanteren. Om dit te kunnen toetsen, heeft de provincie een regionale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie opgesteld. Bovendien mag alleen in het landelijk gebied worden gebouwd mits daarvoor nut en noodzaak is aangetoond.

Onder andere voor de internationale concurrentiepositie is behoefte aan een grote diversiteit aan woonmilieus, waaronder ook landelijke milieus. Deze woonmilieus zijn schaars in Noord-Holland en worden vrijwel niet ontwikkeld, ondanks dat deze milieus voorzien in een bovenlokale of zelfs bovenregionale woningbehoefte.

6.4.2.1.1 Landgoederenzones

Het doel van het toestaan van een nieuw landgoed is het instandhouden en waar mogelijk verbeteren van de natuur- en landschapswaarden van een gebied. Deze in het gebied bestaande kwaliteiten (en dus niet het realiseren van de woonfunctie) zijn bij het toestaan van nieuwe landgoederen dan ook leidend. In kwetsbare gebieden – bijvoorbeeld calamiteitenberging Ronde Hoep – mogen bestaande kwaliteiten en functies van het landschap niet verminderen door de mogelijke ontwikkeling van landgoederen. Bij landgoederen is op enkele hectare grond de plaatsing van één woon- of kantoorgebouw van allure toegestaan. Ook moet het groengebied dat openbaar toegankelijk is aanzienlijk groter zijn dan de bijbehorende private kavel.

In een aantal zones zijn van oudsher landgoederen gebouwd. In deze landgoederenzones zijn nieuwe landgoederen dan ook bij uitstek een kansrijke vorm van versterking van de in het gebied bestaande kwaliteiten. De toevoeging van deze landgoederen draagt bij aan het tegengaan van de verrommeling van deze gebieden, die onder verstedelijkingsdruk staan. Het gaat om de zones:

- Kennemerland Zuid en Noord (langs Herenweg tot en met Schoorl)
- 's-Graveland

Themakaart Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor landbouw en visserij

[Zie viewer en zie de kaarten in een aparte bijlage op de website]

6.5. VOLDOENDE EN GEDIFFERENTIEERDE RUIMTE VOOR LANDBOUW EN VISSERIJ

Een vitale plattelandseconomie is belangrijk voor de Noord-Hollandse economie en een voorwaarde voor de leefbaarheid van gebieden. Het uitgangspunt is een ontwikkelingsgerichte strategie, met de ambitie dat daar waar nieuwe economische activiteiten mogen worden ontwikkeld, ook de kwaliteit van het gebied toeneemt.

De landbouw heeft circa 60 procent van de grondoppervlakte van de provincie in beheer. De landbouw levert een belangrijke bijdrage aan de economie en vervult een cruciale rol als beheerder van het landschap. Inzet is dan ook om in Noord-Holland een vitale en duurzame agrarische sector te behouden. Uitgangspunt daarbij zijn sterk internationaal georiënteerde sectoren als de glastuinbouw, bollenteelt, de zaadteeltsector en pootgoedsector met een gezond bedrijfseconomisch perspectief en behoud van een internationale concurrentiepositie. Sectoren die een trekkersfunctie hebben in een leefbaar en krachtig platteland. Daarnaast kent de provincie typische landschapsbepalende sectoren zoals de melkveehouderij in de veenweidegebieden en de combinatie van de melkveehouderij in combinatie met de reizende bollenkraam in West-Friesland. Aquacultuur is mogelijk op zowel agrarische bedrijfspercelen als op bedrijventerreinen. De grote open wateren en de betekenis voor aquacultuur en visserij overstijgen de lokale en provinciale ruimtelijke belangen.

Bestaande intensieve veehouderijbedrijven⁷ in Noord-Holland krijgen op hun huidige locatie de mogelijkheid om – met inachtneming van wettelijke milieu- en dierenwelzijnseisen- het aantal dierplaatsen uit te breiden. In Noord-Holland wordt geen nieuwvestiging van intensieve veehouderij toegestaan. Onder nieuwvestiging wordt ook verstaan de herontwikkeling van een bestaand agrarisch bedrijf naar, al dan niet als nevenfunctie, intensieve veehouderij. Verplaatsing van op 30 november 2011 bestaande intensieve veehouderijen in Noord-Holland wordt in deze niet beschouwd als nieuwvestiging. De provincie Noord-Holland wil geen megastallen laten ontstaan. Daarom mogen nieuwe opstallen of uit te breiden opstallen ten behoeve van intensieve veehouderij niet meer dan één bouwlaag bevatten die gebruikt mag worden voor het houden van dieren.

De Provincie Noord-Holland onderscheidt twee zones, een zone voor grootschalige landbouw en een zone voor gecombineerde landbouw.

6.5.1. Grootschalige landbouw

In de zone voor grootschalige landbouw is ruimte voor schaalvergroting, structuurverbetering en (mondiaal) concurrerende productielandbouw, de bijbehorende be- en verwerking, handel en distributie en het uitplaatsen van groeiende bedrijven uit stedelijk of kwetsbaar gebied. Voor bollenteelt en glastuinbouw wijst de provincie Noord-Holland clustergebieden aan. Deze gebieden zorgen voor ruimtelijke clustering van bepaalde landbouwsectoren, wat leidt tot economische en landschappelijke voordelen. De toeleverende en uitbestedende bedrijven kunnen zich in de nabijheid vestigen. Dit levert voordelen op voor milieu en logistiek. De reizende bollenkraam en andere grondgebonden teelten behouden de ruimte om een gezonde en duurzame manier van vruchtwisseling in stand te houden en zijn hierdoor een belangrijke drager van de melkveehouderij.

⁷ Intensieve veehouderij wordt gedefinieerd als een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf dat zelfstandig of als neventak geheel of grotendeels in gebouwen varkens, pluimvee, konijnen, vleeskalveren, pelsdieren en overig kleinvee houdt met uitzondering van het biologisch houden van dieren conform de landbouwkwaliteitswet, het kweken van vis en het houden van melkvee en overig rundvee, geiten, schapen of paarden.

De trend naar schaalvergroting en specialisatie zal zich voortzetten vanuit een economisch perspectief. Deze trend brengt ook de behoefte aan grotere bouwpercelen met zich mee. In dit gebied zijn agrarische bouwpercelen van 2 hectare mogelijk.

6.5.1.1. Clusters voor grootschalige land- en tuinbouw

In Noord-Holland Noord krijgt de productielandbouw prioriteit. De provincie Noord-Holland geeft ruimte voor verschillende clusters die elkaar kunnen versterken via een combinatie van logistiek en dienstverlening, zowel voor de keten als voor de primaire land- en tuinbouw. In dit gebied bestaat de mogelijkheid om het bouwblok te vergroten tot maximaal 2 hectare.

Bollenteelt, grondgebonden landbouw, zaadclusters en glastuinbouw krijgen hier onder voorwaarden de ruimte. In Noord-Holland wordt geen nieuwvestiging van intensieve veehouderijen toegestaan. Dit vanwege de grotere milieu- en ziektedruk voor de bevolking van Noord-Holland en een vermindering van de natuurwaarden in de wijde omgeving.

Intensieve veehouderijen mogen in het gebied voor gecombineerde landbouw uitbreiden tot 1,5 hectare en in het gebied voor grootschalige landbouw tot 2 hectare.

De reizende bollenkraam en andere grondgebonden teelten behouden de ruimte om een gezonde en duurzame manier van vruchtwisseling in stand te houden en zijn hierdoor een belangrijke drager van de melkveehouderij.

Voor glastuinbouw en voor permanente bollenteelt doet de Provincie onderzoek naar de locatiekeuze en begrenzing. Indien de concentratiegebieden volledig benut zijn zal uitbreiding van de glastuinbouw en de permanente bollenteelt in de voor hen aangewezen gebieden gezocht moeten worden.

6.5.2. Gecombineerde landbouw

In de zone voor gecombineerde landbouw zijn landschappelijk kwetsbare gebieden zoals veenweidegebieden of cultuurhistorisch waardevolle gebieden karakteristiek. Het landschap bepaalt waar en welke ruimte wordt geboden aan de bedrijfsontwikkeling. In de gebieden waar schaalvergroting niet of slechts gedeeltelijk mogelijk is, wordt meer ruimte geboden voor nieuwe economische activiteiten (verbreding). Vormen van nieuwe economische activiteiten zijn agrarisch natuurbeheer, landschapsbehoud, recreatie, verkoop aan huis, verwerking van producten, zorg, educatie, en energie. In de omgeving van het stedelijk gebied - in de metropolitane landschappen – stimuleert de Provincie Noord-Holland de ontwikkeling van deze op de stedelijke recreatiebehoefte gerichte functies.

In dit gebied zijn agrarische bouwpercelen tot 1,5 hectare mogelijk.

Themakaart Behoud en ontwikkeling van groen om de stad en voldoende en gedifferentieerde ruimte voor recreatieve en toeristische voorzieningen

[Zie viewer en zie de kaarten in een aparte bijlage op de website]

6.6. VOLDOENDE EN GEDIFFERENTIEERDE RUIMTE VOOR RECREATIEVE EN TOERISTISCHE VOORZIENINGEN

Recreatie en toerisme zijn belangrijk voor een aantrekkelijk leefklimaat voor bewoners en bezoekers van Noord-Holland. Daarbij leveren deze sectoren een belangrijke bijdrage aan de economie en werkgelegenheid in Noord-Holland (8% in 2008). Het zijn allebei sectoren met goede groeiperspectieven. De Provincie Noord-Holland wil openbaar toegankelijke basisvoorzieningen voor recreatie op regionale en bovenregionale schaal tot stand brengen en het binnenlandse en buitenlandse toeristisch bezoek naar en binnen Noord-Holland bevorderen. De ruimtelijke component van dit beleid is hier opgenomen en betreft de routestructuren, ruimte voor voorzieningen en specifieke aandacht voor twee voor recreatie en toerisme zeer belangrijke gebieden, namelijk de kust en het metropolitane landschap.

6.6.1. De provinciale recreatieve routestructuren

De Provincie Noord-Holland zet zich in voor het ontwikkelen van een compleet, toegankelijk en samenhangend regionaal netwerk van recreatieve verbindingen, voor wandelen, fietsen en varen. De Provincie richt zich specifiek op het oplossen van knelpunten en ontbrekende schakels in deze netwerken. Extra aandacht is er de komende jaren voor de recreatieve verbindingen tussen de steden en het buitengebied en het aanleggen van extra verbindingen tussen natuur- en recreatiegebieden. Hier zitten de grootste knelpunten en zijn de recreatietekorten zo veel mogelijk terug te dringen. Daarnaast richt de Provincie zich op het versterken van de samenhang tussen verschillende netwerken door de ontwikkeling van goed bereikbare recreatieknooppunten. Dit varieert van kleinschalige punten waar verschillende routes bij elkaar komen en waar kleine voorzieningen voor de recreant zijn aangelegd tot volwaardige recreatieknooppunten. De provincie zet zich waar nodig extra in op het realiseren van de volwaardige recreatieknooppunten, waarin meerdere functies worden gecombineerd zoals parkeren, fietsverhuur, informatievoorziening en horeca. Hiervoor is een aantal potentiële locaties in beeld gebracht. Zo wordt het recreatieaanbod aantrekkelijker en beter ontsloten en vermindert de druk op plekken die niet op recreatie zijn toegerust.

6.6.2. Ruimte voor toeristische en recreatieve voorzieningen

Er is behoefte aan ruimte voor groei van toeristische en recreatieve ondernemers. De ruimtevraag voor deze recreatieve en toeristische voorzieningen valt vrijwel altijd buiten Bestaand Bebouwd Gebied. De provincie gaat er vanuit dat de vraag naar hotelkamers in de metropoolregio in principe binnenstedelijk kan worden opgelost en heeft hierover in de Metropoolregio Amsterdam afspraken gemaakt. De Provincie Noord-Holland vindt het belangrijk dat er voldoende watersportvoorzieningen binnen de provincie zijn. Daarnaast is voor een aantal regionale en bovenregionale toeristische en recreatieve voorzieningen een locatiekeuze aan de orde.

De Provincie Noord-Holland hanteert bij alle bovenstaande ontwikkelingen haar uitgangspunten op het gebied van onderbouwing van nut en noodzaak, zo veel mogelijk het oplossen van samenhangende opgaven (bijvoorbeeld bereikbaarheid, leefbaarheid en milieu) en aandacht voor ruimtelijke kwaliteit. De Provincie Noord-Holland neemt in haar afweging van nut en noodzaak de behoefte aan geschikte ruimte voor de recreatief-toeristische sector mee. Regio's moeten regionale visies verblijfsrecreatie opstellen.

6.6.3. De Noord-Hollandse kusten

De Provincie Noord-Holland wil de kustzone en de kustplaatsen voor recreatieve en toeristische ontwikkelingen beter benutten. De Noord-Hollandse stranden en duinen (met uitzondering van het strand bij IJmuiden) zijn nu smaller dan vanuit economisch en ecologisch opzicht optimaal is. De Provincie Noord-Holland streeft daarom naar een verbreding van de kust met tenminste enkele tientallen meters zodat de Hondsbossche en Pettemer Zeewering weer in een vloeiende kustlijn ligt en meer ruimte ontstaat voor natuur, recreatie en toerisme.

Door het verlengen van het toeristische seizoen en verbreding van het toeristische product kunnen de aanwezige voorzieningen beter benut worden. De mogelijkheden voor 'jaarrond' strandpaviljoens zijn daarom onder voorwaarden verruimd.

De kustplaatsen zijn, na Amsterdam, de belangrijkste toeristische trekpleister van Noord-Holland. De concurrentiepositie van de kustplaatsen staat onder druk, omdat ze qua accommodaties, voorzieningen en uitstraling niet altijd de kwaliteit bieden die tegenwoordig wordt gevraagd. De Provincie Noord-Holland wil dat de kustplaatsen ook in de toekomst met andere toeristengebieden kunnen concurreren en richt zich op het stimuleren van de verbetering van de (ruimtelijke) kwaliteit en de versterking van de identiteit van de badplaatsen.

Hiertoe is een integrale ontwikkeling van de Noordzeekust nodig, waarbij belangen op het gebied van kustversterking, recreatie, toerisme, bereikbaarheid, landschaps- en natuurontwikkeling en eventueel kleinschalige woningbouw/landgoedontwikkeling worden gewaarborgd. Ontwikkeling van de identiteit van kustplaatsen is hierbij een instrument. Ook de historische steden, zoals langs de voormalige Zuiderzeekust, en de Zaanse Schans zijn belangrijke toeristische trekpleisters.

6.6.4. Metropolitane landschappen

In de directe omgeving van stedelijk gebied is een grote recreatieve behoefte. In het metropolitane landschap in het zuiden van de provincie zet de Provincie Noord-Holland zich samen met haar partners in de Metropoolregio Amsterdam extra in op de realisatie van voldoende gedifferentieerde recreatiemogelijkheden. Om in deze grote behoefte te voorzien worden intensieve recreatiegebieden beheerd en ontwikkeld, naast de mogelijkheden voor recreatief medegebruik van natuur en landschap. Door de belangen in het stedelijke en het landelijke gebied ook ruimtelijk meer in samenhang te bezien, zet de Provincie Noord-Holland zich daarnaast in voor het vergroten van de aantrekkelijkheid en toegankelijkheid van het landschap voor stedelijke uitloop. *[Zie ook § 5.3.2. Metropolitane landschappen]* Een aantal stations kunnen vanwege hun ligging een rol spelen in het toegankelijk maken van het metropolitane landschap: Enkhuizen, Castricum, Wormerveer, Purmerend, Tramplein, Driehuis, Santpoort-Noord, Santpoort-Zuid, Overveen, Zandvoort, Haarlem Spaarnwoude, Halfweg-Zwanenburg, Amsterdam RAI, Bussum-Zuid en Hilversum Noord.

7 UITVOERINGSPROGRAMMA STRUCTUURVISIE

In de voorgaande hoofdstukken zijn de provinciale ruimtelijke belangen beschreven. In deze uitvoeringsparagraaf wordt aangegeven op welke wijze deze belangen worden verwezenlijkt.

7.1. STURINGSFILOSOFIE EN INZET JURIDISCHE INSTRUMENTEN

Op 17 maart 2008 hebben Provinciale Staten de kaderstellende notitie “provinciale sturingsfilosofie en provinciale belangen” vastgesteld, met daarin onder meer:

“De provincie Noord-Holland staat onderstaande sturingsfilosofie voor ogen:

- 1. De provincie ziet voor zichzelf een belangrijke regisserende rol weggelegd bij het oplossen van regionale ruimtelijke vraagstukken. Derhalve is niet zozeer de vraag aan de orde **óf** de provincie regie gaat voeren maar wel **hoe** de provincie daaraan concreet gestalte geeft en welke instrumenten zij daartoe inzetten. De provincie maakt daarbij gebruik van de juridisch-ruimtelijke instrumenten die de wet haar biedt om provinciale belangen veilig te stellen.*
- 2. De provincie is bereid bij de uitvoering van het ruimtelijke beleid gemeenten op diverse manieren te faciliteren of ontwikkelingen te stimuleren, teneinde een betere regionale afstemming van lokale ruimtelijke vraagstukken bereiken.”*

7.2. ROLLEN PROVINCIE NOORD-HOLLAND

De Provincie speelt op het vlak van de ruimtelijke ordening op het (inter)regionale niveau een sector-overstijgende en verbindende rol aanvullend op de taken van (samenwerkende) gemeenten. De Provincie voert de regie over de integratie en afweging van ruimtelijke opgaven van (boven)regionaal belang. (Samenwerkende) gemeenten zorgen voor afstemming van woningbouw, bedrijventerrein, kantoren en voorzieningenprogrammering binnen de provinciale kaders. Waar samenwerking uitblijft stimuleert de provincie dat die tot stand komt.

De Provincie is gebiedsregisseur door het ontwikkelen van integrale ontwikkelingsvisies, het uitruilen van belangen en het bewaken van complementariteit tussen steden en tussen regio's binnen de provincie.

Wij onderscheiden vijf manieren van sturing. Hieronder worden de vijf rollen kort beschreven. Bij iedere rol staan voorbeelden van instrumenten die bij een bepaalde rol horen. Deze voorbeelden zijn geen uitputtend overzicht, maar dienen om een indicatie te geven van de wijze van sturing die met de betreffende rol wordt ingezet.

Rol 1: Uitvoerder: ontwikkeling in eigen hand nemen.

Bijvoorbeeld: het provinciaal wegen- en groenbeheer, verwerven van grond ten behoeve van het NNN en integrale gebiedsontwikkeling.

Rol 2: Regelgever: regelgeving opstellen over normen.

Bijvoorbeeld: de verordening en de daarbij horende nadere regels.

Rol 3: Procesleider: kaders stellen voor afstemming tussen partners en regio's, die vervolgens zelf inhoudelijke afspraken maken.

Bijvoorbeeld: gebiedsgerichte programma's, een regionale woonvisie, een regionale bedrijventerreinvisie, toetsing van nieuwe detailhandelslocaties door de regio.

Rol 4: Expert: dataverzameling en visieontwikkeling ten behoeve van het provinciale beleid, maar ook ter inspiratie voor anderen.

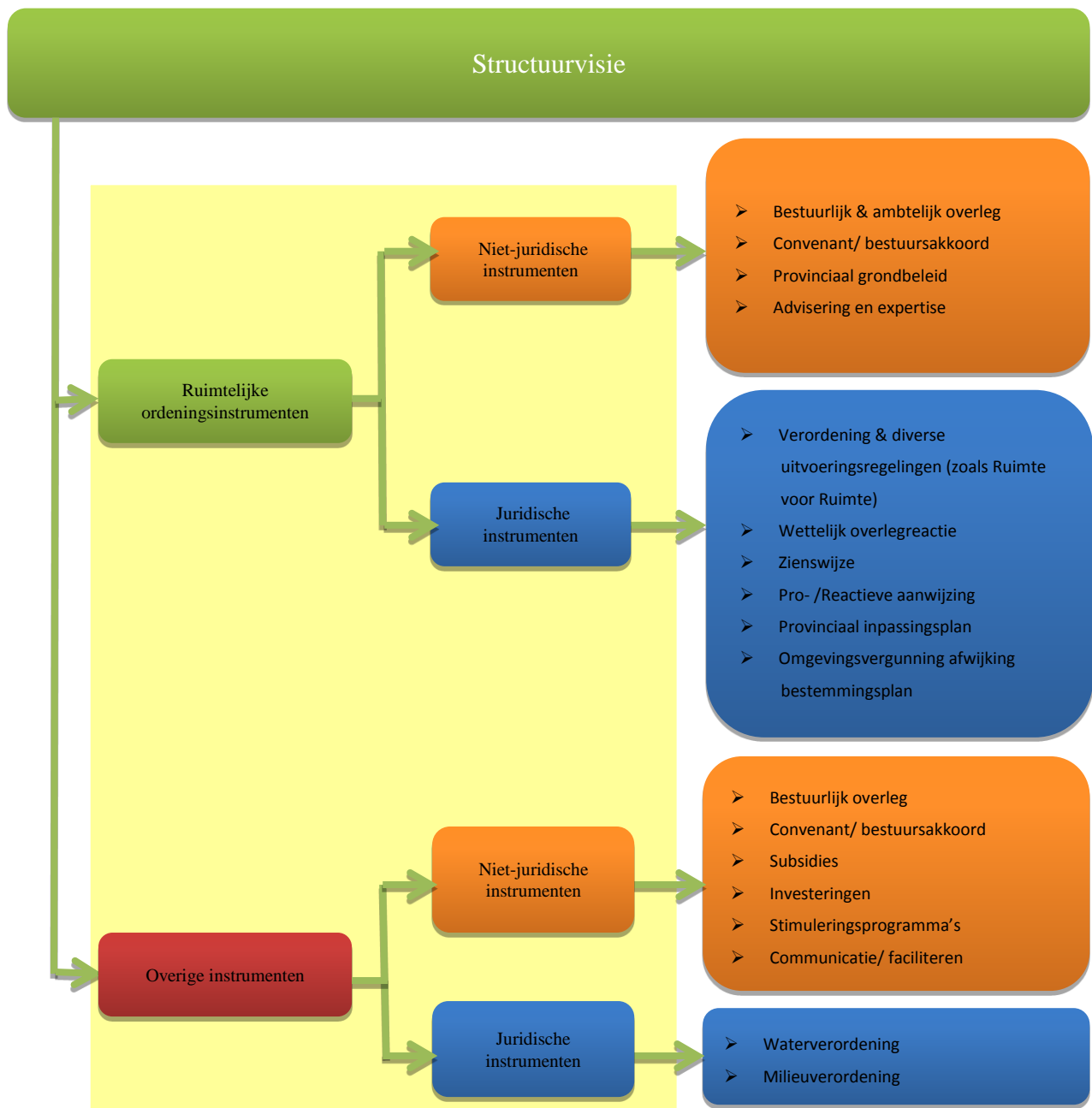
Bijvoorbeeld: de woningbouwmonitor, de kennis- en dataverzameling over toerisme, demografische ontwikkelingen, onderzoek naar vraaggestuurd bouwen, ontwerponderzoek, de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit en de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO).

Rol 5: Aanjager: gewenste ontwikkelingen stimuleren.

Bijvoorbeeld: het aanjaagteam wonen, lobbyen in Europa en Den Haag, subsidies verstrekken.

7.3. INSTRUMENTEN

Om de provinciale ruimtelijke belangen te verwezenlijken heeft de Provincie verschillende typen instrumenten voorhanden. Welk instrument wordt ingezet is afhankelijk van de rol die de Provincie op dat moment heeft en in welke fase een ontwikkeling zich voordoet. Voor de uitvoering van de structuurvisie staat de Provincie het ruimtelijk ordeningsinstrumentarium ter beschikking, maar ook andere instrumenten die een ruimtelijke impact hebben. In de praktijk zal het neerkomen op een mix van instrumenten, passend bij de rol die de Provincie inneemt ter verwezenlijking van haar provinciale beleid. Ter illustratie is hieronder het instrumentarium schematisch (niet uitputtend) weergegeven.

7.3.1. Ruimtelijke ordeningsinstrumenten

Uit zowel de provinciale sturingsfilosofie als uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro) kan worden afgeleid dat ter verwezenlijking van de provinciale belangen een proactieve houding nodig is. Dit hoort bij de verantwoordelijkheidsverdeling tussen rijk, provincies en gemeenten zoals bedoeld in de Wro (decentraal wat kan, centraal wat moet...). 'Vooraf', 'overleg' en 'aan de voorkant' zijn daarbij kernwoorden. Het instrumentenpalet is daardoor breder dan enkel de Wro de Provincie biedt. In deze actieve houding zal de Provincie dan ook gebruik maken van de niet juridische instrumenten naast de juridische instrumenten.

Om de provinciale belangen te borgen heeft de Provincie ervoor gekozen om naast deze (zelfbindende) structuurvisie gebruik te maken van een ruimtelijke verordening als kaderstellend instrument. Gemeenten zijn aan deze verordening gehouden en daarmee vooraf in het planproces op de hoogte van de provinciale kaders. Gemeenten zijn de hoofdrolspelers in het landelijk gebied van de provincie Noord-Holland. Wat zij doen vormt de hoofdmoot van de veranderingen. De Provincie hecht daarom veel belang aan het vooroverleg met de gemeenten.

Overleg is voor de Provincie de eerste stap in het proces om te komen tot de uitvoering, verbetering of instandhouding van de provinciale ruimtelijke belangen. Wederzijds begrip en vertrouwen zijn hierbij het uitgangspunt. Zowel de provincie als de gemeente hebben belang bij een tijdige afstemming. Het voeren van overleg met een gemeente in de initiatieffase van een plan kan immers zienswijzen achteraf voorkomen. Ook bij het regionaal programmeren van functies en het afstemmen van provinciaal beleid op gemeentelijke ontwikkelingen is het bestuurlijk overleg een belangrijk instrument. Daarom maakt de Provincie in regionaal verband dan ook samenwerkingsafspraken met gemeenten.

Daarnaast ziet de Provincie in de advisering en de inzet van expertise een krachtig instrument ter verwezenlijking van haar ruimtelijke belangen. In veel gevallen ondersteunt de Provincie andere partijen en regio's met kennis en expertise. De Provincie monitort de behoefte aan verschillende ruimtevrage functies (o.a. woningbouwmonitor, monitor werklocaties, monitor detailhandel) ter ondersteuning van een betere regionale planning en afstemming tussen gemeenten. Ook doet de Provincie gericht onderzoek naar ontwikkelingen die een ruimtelijke impact hebben of kunnen krijgen. Voorbeelden daarvan zijn de Taskforce Ruimtelijke Kwaliteit en de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit. Gedeputeerde Staten laten zich daarnaast gericht adviseren door de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) bij het beoordelen van gemeentelijke ruimtelijke plannen op het provinciaal hoofdbelang Ruimtelijke Kwaliteit.

Het zelf verankeren van ruimtelijke ontwikkelingen in een inpassingsplan of een omgevingsvergunning, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, behoort eveneens tot het palet waar de Provincie gebruik van kan maken. In geval van een inpassingsplan ziet de Provincie dit niet als dreigmiddel richting gemeenten, maar als een manier om het provinciaal belang te realiseren, bijvoorbeeld bij de aanleg van infrastructuur. Ook zal de Provincie de inzet van het inpassingsplan overwegen in geval van gemeentegrensoverschrijdende plannen (praktische insteek) en bij plannen die vanuit het regionale belang noodzakelijk zijn maar waar de gemeente in kwestie geen voorstander van is (insteek vanuit provinciaal belang). Het is geen instrument dat de Provincie lichtvaardig inzet. Maar als het provinciaal belang daarom vraagt, zal de Provincie dit wel doen.

Tot slot is er nog een aantal reactieve ruimtelijke instrumenten (bijvoorbeeld de zienswijze en aanwijzing) die de Provincie kan inzetten. Dit ziet de Provincie als een vangnet ter bescherming van de provinciale ruimtelijke belangen. De Provincie beoogt immers in een vroeg planstadium in overleg te zijn met de betreffende gemeente, om dan al de provinciale belangen en kaders rond het plan duidelijk te maken. De Provincie wil voorkomen dat bijvoorbeeld een zienswijze moet worden ingediend voor een gemeentelijk ruimtelijk plan dat in een vergevorderd stadium is. Daarom hecht de Provincie grote waarde aan ambtelijk en bestuurlijk overleg in de initiatieffase. De Provincie beschouwt het reactieve instrumentarium slechts als noodrem.

7.3.2 Overige instrumenten

Om de provinciale belangen te verwezenlijken zet de Provincie, naast de ruimtelijke ordeningsinstrumenten, ook andere instrumenten in. Deze instrumenten maken strikt genomen weliswaar geen onderdeel uit van het provinciaal ruimtelijk beleid, maar hebben wel een ruimtelijke impact en dragen daarmee in belangrijke mate bij aan de provinciale belangen.

Zo is een deel van de provinciale belangen geborgd via de Provinciale Milieuverordening (PMV) en de Waterverordening. De PMV en de Waterverordening zijn complementair aan de ruimtelijke verordening. Tezamen vormen zij het ruimtelijk kader waarbinnen gemeenten en andere partijen kunnen opereren.

Bij de ontwikkeling van sommige provinciale belangen ligt het initiatief nadrukkelijk bij de provincie zelf. Om deze provinciale belangen te realiseren investeert de Provincie zelf (soms samen met Rijk en lokale overheden) en neemt daarbij soms ook zelf de uitvoering ter hand. Voorbeeld hiervan vormt het provinciaal wegennetwerk. De Provincie heeft een groot aantal projecten in voorbereiding en uitvoering om de provinciale infrastructuur te verbeteren en uit te breiden. Al deze projecten zijn opgenomen in het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur (PMI). Het PMI is een voortschrijdend vijfjarenprogramma dat jaarlijks wordt herzien.

Ook investeert de Provincie (via het Programma Groen) in de realisatie van NNN, Natura 2000 en ecologische verbindingen voor behoud en ontwikkeling van de natuurgebieden in Noord-Holland.

Soms komen in één gebied verschillende provinciale belangen (groen, bereikbaarheid, waterveiligheid, behoud van cultuurhistorie, etc.) samen. Daar is de provinciale inzet om deze belangen aan elkaar te verbinden in integrale gebiedsontwikkelingsprojecten. Door de provinciale doelen te bundelen kan de Provincie efficiënter en slagvaardiger te werk gaan. Bij integrale gebiedsontwikkeling hoort ook een actief en anticiperend grondbeleid.

In veel gevallen is de Provincie echter niet zelf de initiatiefnemer, maar participeren we in gezamenlijke (gebieds)processen, zoals de ontwikkeling van het Metropolitaan Landschap. Ook faciliteren en stimuleren we andere partijen door subsidies en kennis (best practises, onderzoek, monitoring) ter beschikking te stellen.

7.3.3 Uitvoeringsprogramma Structuurvisie

Aan de Structuurvisie is het Uitvoeringsprogramma Structuurvisie Noord-Holland 2040 als 'uitvoeringsinstrument' gekoppeld. In het uitvoeringsprogramma zijn de belangrijkste projecten en programma's die uitvoering geven aan de Structuurvisiedoelen opgenomen en in samenhang met elkaar gebracht. Het uitvoeringsprogramma richt zich daarmee op de belangrijke ruimtelijke thema's uit de Structuurvisie in de komende jaren. Het gaat hierbij

bijvoorbeeld om de ontwikkeling van OV-knooppunten en de ontwikkeling van de kusten in Noord-Holland vanuit het oogpunt van waterveiligheid en versterking van de economische betekenis. Deze opgaven vragen om een programmatische aanpak waarbij het verbinden tussen de verschillende ruimtelijke opgaven rondom deze thema's centraal staat.

Jaarlijks actualiseren Gedeputeerde Staten het Uitvoeringsprogramma Structuurvisie Noord-Holland 2040 op basis van de voortgang van het programma en de uitkomsten van de evaluatie van de Structuurvisie. Daarnaast kunnen ook andere relevante ontwikkelingen aanleiding geven om het uitvoeringsprogramma te herzien.

De projecten die zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma raken in veel gevallen ook aan ander sectoraal beleid (buiten het provinciaal ruimtelijk beleid) en aan andere bestuurlijke portefeuilles. De politieke besluitvorming over deze specifieke projecten vindt dan ook veelal afzonderlijk van het uitvoeringsprogramma plaats.

7.4. VERANTWOORDING/MONITORING EN EVALUATIE

Met ingang van 2013 wordt de Structuurvisie om de 2 jaar gemonitord en geëvalueerd. De monitor van de Structuurvisie brengt aan de hand van diverse indicatoren de output en de effecten van het gevoerde provinciaal beleid in kaart. Hiertoe zijn de provinciale belangen vertaald naar 47 meetbare beleidsdoelen. Op basis daarvan wordt antwoord gegeven op vragen over de impact en doorwerking van de Structuurvisie. Welke ruimtelijke ontwikkelingen en effecten zijn waar te nemen en in hoeverre zijn deze toe te schrijven aan provinciaal beleid? Werken de instrumenten die ingezet worden? En is er sprake van verandering in het grondgebruik? Daarnaast wordt onderzocht of de in de Structuurvisie opgenomen provinciale ruimtelijke belangen nog actueel zijn en of er aanpassingen of verbeteringen nodig zijn.

Om de 2 jaar leggen Gedeputeerde Staten de uitkomsten van de monitor en evaluatie aan Provinciale Staten voor. Een voortgangsrapportage en actualisatie van het uitvoeringsprogramma zal jaarlijks worden voorgelegd.

BIJLAGE 1 VERVALLEN

BIJLAGE 2 INFORMATIE GRONDEXPLOITATIEWET

B2.1. Inleiding

Per 1 juli 2008 is de grondexploitatiewet in werking getreden als onderdeel van de Wet op de ruimtelijke ordening (hierna: Wro). Inzet van de wetwijziging is het versterken van de regiefunctie van de gemeente en het maximaliseren van de mogelijkheden van kostenverhaal.

Uitgangspunt in de wet is dat de gemeente gehouden is om voor gebieden waarin zich ontwikkelingen gaan voordoen, gelijktijdig met de vaststelling van een bestemmingsplan, een exploitatieplan vast te stellen.

B2.2. Bedoeling wetgever

Het publiekrechtelijk instrument voor het kostenverhaal is aanvullend op privaatrechtelijke afspraken en werkt als stok achter de deur. Als een gemeente in eerste instantie niet in geslaagd is met alle particuliere eigenaren in een gebied een overeenkomst te sluiten over grondexploitatie, moet de gemeente publiekrechtelijke kosten verhalen bij partijen waarmee niet gecontracteerd is. Hierin heeft zij dus geen beleidsvrijheid. Om als de provincie haar doelen in het privaatrechtelijke spoor veilig te stellen moet zij partij worden in overeenkomsten tussen gemeenten en particuliere personen/bedrijven.

B2.3. Verplichting

De wet maakt het vaststellen van een exploitatieplan verplicht voor een aantal bouwactiviteiten, wanneer de bouw planologisch mogelijk wordt gemaakt in een bestemmingsplan, wijziging van een bestemmingsplan, projectbesluit of projectafwijkingsbesluit. De bouwplannen waarbij een exploitatieplan verplicht is, staan in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening.

B2.4. Geen verplichting

Om te voorkomen dat de gemeente ook bij kleine functiewijzigingen in de vorm van de verbouwing van een bestaand gebouw een exploitatieplan zal of moet opstellen, heeft de wetgever voor functiewijzigingen een ondergrens gesteld van 1000 m² bruto vloeroppervlak voor kantoor en horeca en een aantal van tien voor woningen. Voor bouwplannen met functiewijzigingen onder deze grens is de wettelijke verplichting tot het vaststellen van een exploitatieplan niet van toepassing. Een gemeente kan in zo'n geval wel afspraken maken in een overeenkomst over grondexploitatie, maar geen exploitatieplan vaststellen. Dat laatste zou in strijd zijn met het dwingende karakter van de wet.

Hoewel het systeem er dus uitziet of voor elk bouwplan een exploitatieplan gemaakt moet worden gemaakt zal dit in de praktijk niet het geval zijn. De wet biedt namelijk voor veel gevallen een ontsnappingsroute. Een gemeente behoeft geen exploitatieplan op te stellen indien het kostenverhaal al op een andere manier geregeld is ('anderszins verzekerd') en locatie-eisen en regels voor woningbouwcategorieën niet nodig zijn. Die laatste situatie kan zich voordoen wanneer met alle eigenaren een overeenkomst is gesloten waarin de inrichting van de locatie en de woningbouwcategorieën afdoende zijn geregeld.

Als een exploitatieplan niet nodig is, moet de gemeenteraad bij het vast stellen van het ruimtelijk besluit wel expliciet het besluit nemen om geen exploitatieplan vast te stellen (artikel 6.12, tweede lid Wro).

Het is overigens nuttig hoe dan ook een exploitatieplan vast te stellen. Bijvoorbeeld in het geval dat het ruimtelijk besluit later wezenlijk afwijkt van hetgeen is afgesproken. Ook is het veilig als teruggevallen kan worden op een exploitatieplan in het geval de wederpartij de overeenkomst niet nakomt of een vordering op grond van onverschuldigde betaling start. Wanneer na vaststelling van een bestemmingsplan zonder exploitatieplan contractuele afspraken toch niet nagekomen worden, is vaststelling van een exploitatieplan niet meer mogelijk.

B2.5. Positie provincie

Ook de provincie heeft met de Wro instrumenten gekregen om ten behoeve van provinciale belangen ruimtelijke plannen vast te stellen. Ook de provincie kan vanaf de ter inzage legging van een ontwerp-inpassingsplan een anterieure overeenkomst sluiten. Slaagt zij daar niet in dan kan zij zelf bij de vaststelling van het inpassingsplan ook het exploitatieplan vaststellen. De provincie kan dan door middel van het grondexploitatieplan provinciale 'groene' en 'blauwe' doelen financieren. Voorwaarde daarbij is wel dat er ook sprake is van 'rode' ontwikkeling.

In het merendeel van de gevallen zal de gemeente echter het bestemmingsplan en exploitatieplan vaststellen. Bepaalde elementen in die plannen kunnen dan ook door de provincie gerealiseerd worden (zoals bijv. groen en wegen). In beginsel kunnen ook deze kosten verhaald worden. Voorwaarde is dan wel dat zij dan in het gemeentelijk exploitatieplan zijn opgenomen. Voor zover het een ontwikkeling betreft die zich over meer exploitatiegebieden uitstrekt (bovenwijks) moet de basis voor kostenverhaal vastgelegd worden in de gemeentelijke structuurvisie. Het zal duidelijk zijn dat dit een actieve rol verwacht van de provincie ook bij gemeentelijke planontwikkeling.

Met de Wro kan de provincie zienswijzen indienen tijdens de ter inzage legging van het gemeentelijk grondexploitatieplan. Er kan desnoods een proactieve/reactieve aanwijzing geven die meegenomen dient te worden in het exploitatieplan.

B2.6. Anterieure overeenkomst

Zoals bekend kunnen de provincies onder de nieuwe Wro een inpassingsplan vaststellen. Een inpassingsplan is de benaming van een door een provincie vastgesteld bestemmingsplan. Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten treden na de vaststelling van de planologische maatregel in de plaats van de gemeenteraad en B&W voor de toepassing van de in afdeling 6.4 van de Wro neergelegde bevoegdheden over de grondexploitatie. De provincie dient in dat geval dus ook gelijktijdig met het inpassingsplan een exploitatieplan op te stellen.

BIJLAGE 3 VERVALLEN

BIJLAGE 4 BOUWEN BINNEN BESTAAND BEBOUWD GEBIED

De noodzaak voor het aanvragen van een ontheffing wordt voor een belangrijk deel bepaald door de mogelijkheden binnen BBG. Op basis van de monitor plancapaciteit is het mogelijk om voor woningbouw inzicht te geven in de binnenstedelijke mogelijkheden. Voor de actuele cijfers wordt verwezen naar de jaarlijkse Monitor Woningbouw Noord-Holland op www.Noord-Holland.nl (Monitor Woningbouw Noord-Holland op de site van de Provincie Noord-Holland).

BIJLAGE 5 WONINGBOUWBEHOEFTE

De actuele woningbouwbehoefte in Noord-Holland zijn te vinden op de site van de provincie Noord-Holland, [Onderzoek en monitoring, Demografische ontwikkeling in Noord-Holland.](#)

BIJLAGE 6 AANGENOMEN MOTIES

Aangenomen moties bij voordracht nr 26 (21 juni 2010)

Motie 8-1

Betreft: Motie juridische structuur/aanvullende toetsingskaders provinciale verordening

De fracties van VVD, CDA, PvdA, GroenLinks en CU-SGP dienen de volgende motie in.

Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 17 mei 2010, gehoord de discussie over voordracht 26 inzake provinciale structuurvisie/provinciale verordening,

overwegende dat:

- het van groot belang is dat de juridische structuur van de provinciale structuurvisie en de daarbij behorende provinciale verordening duidelijk is;
- in de provinciale structuurvisie de grote lijnen van het provinciale ruimtelijke beleid worden geschetst, en de visie een zelfbindend instrument is;
- de provinciale verordening het juridische instrument is waarmee uitvoering wordt gegeven aan de inhoud van de provinciale structuurvisie;
- de provinciale verordening duidelijke toetsingskaders behoeft voor zowel de lagere overheden als burgers en bedrijfsleven;

dragen Gedeputeerde Staten op:

- toetsingskaders voor de provinciale verordening te ontwikkelen c.q. te actualiseren ten aanzien van onder andere detailhandel, bedrijventerreinen, infrastructuur, wonen, toerisme en recreatie, voor zover dit nog niet is geschied;
- de beleidsvisies vervolgens door Provinciale Staten te laten vaststellen;
- voor zover deze visies al bestaan, deze duidelijk als toetsingskaders te verankeren in de provinciale verordening;
- alle vormen van beleidsuitingen – zoals leidraden en beleidsagenda's – door duidelijke verwijzingen in de beleidsvisies neer te zetten, waaronder in de provinciale structuurvisie.

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekend door:

D.J. Butter, VVD
A.M. Nagel, CDA
E.P. Wagemaker, PvdA
H.A. Binnema, Groen Links
J.A. Kardol, CU-SGP

Motie 8-2

Betreft: borging rol PS bij 'grote' ruimtelijke projecten

De fracties van VVD, CDA, GroenLinks en PvdA dienen de volgende motie in.

Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 17 mei 2010, gehoord de discussie over voordracht 26 inzake de provinciale structuurvisie/provinciale verordening,

overwegende dat:

- de rol van Provinciale Staten geborgd moet zijn ten aanzien van de besluitvorming over omvangrijke, invloedrijke of ingrijpende ruimtelijke projecten binnen de provincie;
- dit te realiseren is wanneer het de Statencommissie ROG altijd vrij staat om – indien gewenst – een specifiek project of een beoogd inpassingsplan als B-agendapunt in haar vergadering te behandelen;

van mening dat:

- het wenselijk is dat Gedeputeerde Staten omvangrijke, invloedrijke of ingrijpende ruimtelijke plannen waarvoor een provinciaal ruimtelijk instrument ingezet moet worden, altijd ter bespreking aan de Statencommissie ROG voorleggen;

besluiten:

- Gedeputeerde Staten te verzoeken bovengenoemde handelwijze in hun werkmethode te integreren.

En gaan over tot de orde van de dag.

D.J. Butter, VVD

A.M. Nagel, CDA

E.P. Wagemaker, PvdA

H.A. Binnema, Groen Links

Motie 8-3

Betreft: periodieke evaluatie visie en verordening

De fracties van VVD, GroenLinks, PvdA en CDA dienen het volgende amendement in.

Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 17 mei 2010, gehoord de discussie over voordracht 26 inzake de provinciale structuurvisie/provinciale verordening,

overwegende dat:

- de provincie Noord-Holland zorgt dat Noord-Holland een mooie, veelzijdige en internationaal concurrerende provincie blijft door in te zetten op klimaatbestendigheid, ruimtelijke kwaliteit en duurzaam ruimtegebruik;
- op basis van de drie hoofdbelangen, als weergegeven onder 3.3.2 in de provinciale structuurvisie nog twaalf onderliggende provinciale belangen benoemd zijn;
- deze provinciale belangen bedoeld zijn als toekomstbestendige belangen, die aan maatschappelijke, juridische of wereldlijke veranderingen onderhevig zijn, die herziening c.q. aanvulling van de eerder aangehaalde hoofdbelangen kan inhouden;

besluiten:

- Gedeputeerde Staten te verzoeken om de provinciale structuurvisie en de Provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie jaarlijks ter evaluatie aan de Statencommissie ROG voor te leggen en wel in ieder voorjaar, voor het eerst in 2012.

En gaan over tot de orde van de dag.

D.J. Butter, VVD

A.M. Nagel, CDA

E.P. Wagemaker, PvdA

H.A. Binnema, Groen Links

Motie 8-4

Betreft: kleinschalige ontwikkelingen in landelijk gebied

De fracties van CDA, VVD, GroenLinks en PvdA dienen de volgende motie in.

Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 17 mei 2010, gehoord de discussie over voordracht 26 inzake de provinciale structuurvisie/provinciale verordening,

overwegende dat:

- een deel van de sportterreinen en recreatieterreinen volgens de verordening buiten het bestaand bebouwd gebied valt en aldus behoort tot het landelijke gebied;
- conform artikel 14 voor nieuwe verstedelijking of uitbreiding van bestaande verstedelijking in landelijk gebied een ontheffing vereist is;
- in dit artikel infrastructuur (terecht) als een vorm van verstedelijking wordt beschouwd;

voorts overwegende dat:

- dit verstedelijkingsverbod met bijbehorende ontheffing ook zou gelden voor de aanleg of uitbreiding van voet- of fietspaden op sportterreinen en recreatieterreinen;
- hetzelfde ook zou kunnen gelden voor recreatieve wandel- en fietspaden in het landelijke gebied;

verzoeken GS:

- na te gaan in hoeverre kleinschalige ontwikkelingen zoals bovengenoemde kunnen worden uitgezonderd van de procedure van ontheffing;
- een voorstel aan Provinciale Staten voor te leggen waarin voor deze specifieke situaties ingezet wordt op maatwerk;
- aan te geven in hoeverre dit maatwerk zou leiden tot aanpassingen van de (toelichting op de) structuurvisie.

En gaan over tot de orde van de dag.

A.M. Nagel, CDA
N.D.K. Eelman-van 't Veer, CDA
H.A. Binnema, Groen Links
D.J. Butter, VVD
E.P. Wagemaker, PvdA

Motie 8-7

Betreft: werk met werk 3

De fracties van de PvdA, CDA, VVD en GroenLinks dienen de volgende motie in.

Provinciale Staten Noord-Holland in vergadering bijeen op 17 mei 2010, gehoord de discussie over voordracht 26 inzake de structuurvisie/Provinciale ruimtelijke verordening,

overwegende:

- dat op verschillende plekken in Noord-Holland werkzaamheden in voorbereiding of in uitvoering zijn op het gebied van waterbescherming door noodzakelijke dijk- en duinversterking ('droge voeten');
- dat het daarbij met name gaat om de kust van het IJsselmeer, de Noordzee en het Markermeer;
- dat dit veelal met zandsuppletie of dijkverzwaring en –verhoging gepaard gaat;
- dat bij deze werkzaamheden veel mensen en organisaties betrokken zijn;

dragen GS op:

- een actieve rol te nemen om plannen goed op elkaar af te stemmen;
- waar sprake is van historische elementen zorg te dragen voor een historisch verantwoorde wijze van werken en daar waar mogelijk het principe van 'werk-met-werk' toe te passen.

En gaan over tot de orde van de dag.

E.P. Wagemaker, PvdA
D.J. Butter, VVD
H.A. Binnema, Groen Links
A.M. Nagel, CDA

Motie 8-8

Betreft: veiligheid

De fracties van de PvdA, CDA, VVD en GroenLinks dienen de volgende motie in.

Provinciale Staten Noord-Holland in vergadering bijeen op 17 mei 2010, gehoord de discussie over voordracht 26 inzake de structuurvisie/Provinciale ruimtelijke verordening,

overwegende:

- Artikel I. dat in de structuurvisie een pleidooi gehouden wordt om beschikbare ruimte in Noord-Holland intensiever te gebruiken;
- Artikel II. dat dit consequenties heeft voor de veiligheid;
- Artikel III. dat in het provinciaal milieubeleidsplan is geconstateerd dat externe veiligheid beter verankerd moet worden in bestemmingsplannen;
- Artikel IV. de ruimtelijke relevante aspecten van dagelijkse branden doorgaans niet aan bod komen in ruimtelijke plannen;
- Artikel V. dat de structuurvisie de mogelijkheid biedt aan de provincie om inpassingsplannen te maken die vergelijkbaar zijn met gemeentelijke bestemmingsplannen;
- Artikel VI. dat in de Provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie geen tekst is opgenomen over fysische veiligheid bij bestemmingsplannen inpassingsplannen;

besluiten Gedeputeerde Staten op te dragen

- dat bij de toelichting van de inpassingsplannen in de toekomst wordt aangegeven in hoeverre rekening is gehouden met:
 - a) tweezijdige bereikbaarheid van woonwijken en andere gebieden waar veel mensen verblijven, zoals bedrijventerreinen, kantoorparken, winkelcentra, etc.;
 - b) tweezijdige bereikbaarheid van individuele bouwwerken en bluswatervoorzieningen;
 - c) de bereikbaarheid voor nood- en hulpdiensten van het betreffende terrein;
 - d) de in het gebied en in de omgeving van het gebied, aanwezige risicobronnen zoals aangegeven op de provinciale risicokaart.

En gaan over tot de orde van de dag.

E.P. Wagemaker, PvdA
D.J. Butter, VVD
H.A. Binnema, Groen Links
A.M. Nagel, CDA

Motie 8-10

Betreft: verbreding

De fracties van de PvdA en GroenLinks dienen de volgende motie in.

Provinciale Staten Noord-Holland in vergadering bijeen op 17 mei 2010, gehoord de discussie over voordracht 26 inzake de structuurvisie/Provinciale ruimtelijke verordening,

overwegende dat:

- verbredingsactiviteiten op een agrarisch perceel een relatie moeten hebben met de agrarische kernactiviteiten;

constaterende dat:

- in de structuurvisie en de verordening weinig tot niets over verbredingsactiviteiten wordt gezegd;
- deze verbredingsactiviteiten ruimte innemen op de beschikbare agrarische percelen;
- dat op sommige plekken in Noord-Holland de verbredingsactiviteiten in omvang toenemen;

besluiten aan GS te vragen:

- onderzoek te doen naar de mogelijkheden van verbreding van activiteiten op agrarische percelen;
- te bezien of deze verbreding aan grenzen gebonden zou moeten worden;
- te formuleren welke grenzen dit betreft.

En gaan over tot de orde van de dag.

E.P. Wagemaker, PvdA
H.A. Binnema, Groen Links

Motie 8-11

Betreft: OV-knooppunten en stedelijke verdichting

De fracties van GroenLinks, CDA, VVD en PvdA dienen de volgende motie in.

Provinciale Staten Noord-Holland in vergadering bijeen op 17 mei 2010, gehoord de discussie over voordracht 26 inzake de structuurvisie/Provinciale ruimtelijke verordening,

overwegende dat:

- de structuurvisie inzet op het zoveel mogelijk realiseren van ruimte voor wonen en werken binnen bestaand bebouwd gebied;
- deze verdichting zowel waardevol landschap spaart als bijdraagt aan de kwaliteit van steden en dorpen;

voorts overwegende dat:

- twee projecten behorend bij de structuurvisie ingaan op ondersteuning van verdichting, in het bijzonder rondom ovknooppunten; - hierin met name de nadruk wordt gelegd op de rol van aanjager en expert;

Roepen Gedeputeerde Staten op:

- zich in samenwerking met gemeenten en andere betrokkenen actief in te zetten voor het optimale gebruik van de ruimte binnen bestaand gebouwd gebied, in een rol die niet beperkt hoeft te blijven tot aanjagen en beschikbaar stellen van expertise;
- de projecten Ondersteunen van Stedelijke Verdichting en Verdichten Rond Ov-knooppunten nadrukkelijk aan elkaar te koppelen;
- hiervoor waar nodig ook financiële middelen beschikbaar te stellen, in elk geval door voortzetting na 2010 van de taskforce Ruimtwinst

En gaan over tot de orde van de dag.

H.A. Binnema, Groen Links

E.P. Wagemaker, PvdA

A.M. Nagel, CDA

D.J. Butter, VVD

Motie 8-12

Betreft: Duurzaamheid

De fracties van CDA, VVD, PvdA en GroenLinks dienen de volgende motie in.

Provinciale Staten Noord-Holland in vergadering bijeen op 17 mei 2010, gehoord de discussie over voordracht 26 inzake de structuurvisie/Provinciale ruimtelijke verordening,

overwegende dat:

- Noord-Holland de ambitie heeft om topregio op het terrein van duurzaamheid te zijn; wat in februari 2010 vastgelegd is in het werkprogramma 2010-2011 van de impuls Duurzaamheid en Klimaatbestendigheid door de stuurgroep Duurzaamheid en Klimaatbestendigheid van Metropoolregio Amsterdam, waarvan de inzet is om de komende twee jaren de MRA-ambitie – om in 2020 zoveel mogelijk klimaatneutraal te zijn – voortvarend aan te pakken en tevens werk te maken van het voorbereiden van de energietransitie naar niet-fossiel die in 2040 moet zijn voltooid;
- in Noord-Holland de bouwproductie ten gevolge van diverse factoren, waaronder de economische crisis, tot een dieptepunt is gezakt;
- er door initiatieven uit de bouwnijverheid en recente ontwikkelingen verscheidene voorstellen zijn gedaan om te experimenteren met woningbouw met een hoge duurzaamheid om daarmee een bijdrage te leveren aan het doel: topregio op het gebied van duurzaamheid;
- er op het terrein van duurzaamheid weliswaar een grote hoeveelheid kennis bestaat, maar dat deze kennis relatief weinig wordt toegepast en, indien toegepast, zelden wordt opgeschaald;
- bruikbare toegepaste kennis sneller ontstaat wanneer voldoende proeftuinen/experimenteerzones worden gecreëerd waarin men de theoretische kennis kan toepassen en de toepassing door middel van een weloverwogen communicatietraject kan overdragen naar derden en nieuwe locaties;
- het derhalve wenselijk is om, teneinde het doel topregio in duurzaamheid te bereiken, een experimenteerzone voor duurzame bouwprojecten in de provinciale structuurvisie op te nemen en in samenwerking met het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld (milieuorganisaties, bewonersgroepen) een vijf- tot tiental experimenten op te starten met een grote veelvormigheid, zoals:
 - duurzaam bouwen in het hoogstedelijk gebied met hoge dichtheden en grote leefkwaliteit;
 - ontwikkeling van wonen op water;
 - woonwijken waar duurzaamheid, groen en landschapsontwikkeling hand in hand gaan;
 - bijvoorbeeld dorpse ontwikkelingen die op een duurzame wijze gestalte krijgen etc.;
 - daarbij diversifiëring van de experimenten en snelheid van uitvoering een voorwaarde vormt voor het meedoen in dit experiment;
- alle experimenten vergezeld gaan van communicatietrajecten die verdere opschaling en versnelling van duurzaam bouwen mogelijk maken;
- de provincie dergelijke experimenten dan ook gepaard moet doen gaan met inzet van het RO-instrumentarium, voor zover dat nodig is ter versterking en/of versnelling van dit beleid.

verzoeken GS:

om de mogelijkheden te verkennen tot het uitvoeren van bovengenoemde duurzaamheidsexperimenten op het gebied van woningbouw, renovatie (herstructurering), bedrijventerreinen, kantoorlocaties en glastuinbouw – met als gezamenlijk kenmerk een hoge duurzaamheid;

- waarbij heldere criteria voor 'duurzaamheid' worden geformuleerd,
- waarbij deze experimenten als katalysator dienen voor het bereiken van de provinciale doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, inhoudende energiebesparing en inzet van duurzame energie, waaronder onder andere wordt verstaan het gebruik van restwarmte, WKO en aardwarmte, zonne-energie en biomassa;
- waarbij door middel van het RO-instrumentarium deze doelstellingen kunnen worden gehaald;
- en waarbij door ondersteuning van gerichte communicatietrajecten de verspreiding van theoretische kennis en praktische toepassing van duurzaamheid in de toekomst wordt gewaarborgd.

En gaan over tot de orde van de dag.

D.J. Butter, VVD
A.M. Nagel, CDA
E.P. Wagemaker, PvdA
H.A. Binnema, Groen Links

Motie 8-13

Betreft: calamiteitenberging polder De Ronde Hoep

De fractie van ChristenUnie-SGP dient de volgende motie in.

Provinciale Staten van Noord-Holland, op 27 mei 2010 in vergadering bijeen,

constateren:

- dat de provincie Noord-Holland voornemens is de polder De Ronde Hoep aan te wijzen als calamiteitenberging (hoofdstuk 4.1.3 bladzijde 21);
- dat deze aanwijzing noodzakelijk lijkt te zijn om bij een calamiteit bescherming te bieden tegen overstromingen in de regio rond Amsterdam (Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht) als gevolg van klimaatverandering;
- dat het overleg tussen de verantwoordelijke overheden (provincie, gemeente Ouder-Amstel, Hoogheemraadschap AGV) met de bewoners, eigenaren, ondernemers en terreinbeheerders nog gaande is;
- dat piekberging op orde hebben in de regio een belangrijke voorwaarde is geweest in de discussies en dat De Ronde Hoep daarvan zou worden gevrijwaard;
- dat het besluit van de gemeenteraad van Ouder-Amstel d.d. 17 december 2009 als een van de voorwaarden om in te stemmen met wijziging van het bestemmingsplan De Ronde Hoep 2003 aangeeft dat waterberging Amstelgroen als piekberging conform het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) ondubbelzinnig in de structuurvisie wordt aangewezen.

overwegende:

- dat het noodzakelijk is dat er in/na overleg met de bewoners, eigenaren, ondernemers en terreinbeheerders passende en compenserende maatregelen worden uitgewerkt en vastgesteld zoals een inrichtingsplan, een schaderegeling en een vergoeding van eventuele planschade;
- dat Provinciale Staten kennis hebben genomen van de notitie 'calamiteitenberging De Ronde Hoep' en de 'schaderegeling van het Hoogheemraadschap AGV';
- dat Gedeputeerde Staten volgens een memo van 28 april 2010 mogelijkheden zien en voornemens zijn om flankerend beleid te ontwikkelen voor de nadelige consequenties die de bewoners en de ondernemers in De Ronde Hoep ondervinden door de aanwijzing als calamiteitenberging;

besluiten:

- piekberging zodanig te regelen als aangegeven in het besluit van de gemeenteraad van Ouder-Amstel d.d. 17 december 2009 zodat de polder De Ronde Hoep daarvan in ieder geval wordt gevrijwaard;
- flankerend beleid voor de polder De Ronde Hoep uit te werken en te realiseren met het memo van 28 april 2010 als uitgangspunt.

En gaan over tot de orde van de dag.

J.A. Kardol, CU-SGP
A.M. Nagel, CDA
F.J. Gersteling, SP

Motie 8-22

Betreft: paragraaf B1.9 Metropolitane landschappen

De fractie van D66 dient de volgende motie in.

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen te Haarlem op maandag 17 mei 2010, gehoord de beraadslaging over de Structuurvisie Noord-Holland 2040,

overwegende dat:

- het project Metropolitane Landschappen staat voor samenwerking tussen de verschillende (semi-)overheden en private partijen in het landelijke gebied van de Metropoolregio Amsterdam;
- het project ten doel heeft versterking, behoud en ontwikkeling van het landschap;
- voor de verschillende landschappen ontwikkelingsperspectieven zijn opgesteld tot 2040, waarbij voor de periode tot 2020 een actieprogramma is opgesteld van in totaal 24 projecten;
- voor een deel van het project Metropolitane Landschappen een risico-inschatting is gemaakt waaruit blijkt dat vervolgonderzoek nodig is om een significant (negatief) effect uit te kunnen sluiten;
- de totale investering tot 2020 voor het project Metropolitane Landschappen wordt geraamd op 1,3 miljard euro;
- de rol van de provincie bij de uitvoering van deelprojecten en de financiering niet duidelijk is;

besluiten:

- Provinciale Staten tijdig voorafgaand aan de MRA-conferentie 2011 nader te informeren over de rol van de provincie bij de realisering van de Metropolitane Landschappen en het aandeel in de financiering door de provincie

En gaan over tot de orde van de dag.

J. Geldhof, D66

Motie 8-26

Betreft: paragraaf B1.18 Infra aanpassingen – N23

De fractie van D66 dient de volgende motie in.

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen te Haarlem op maandag 17 mei 2010, gehoord de beraadslaging over de Structuurvisie Noord-Holland 2040,

constaterende dat:

- de provincie Noord-Holland werkt aan nieuwe schakels in het infrastructuurnetwerk ter verbetering van de oost-westverbindingen in de noordelijke helft van de provincie;
- de provincie Noord-Holland initiatiefnemer is van de Westfrisiaweg, voorzitter is van de stuurgroep, de onderzoeken trekt en de voorbereidingen treft voor het opstellen van een inpassingsplan;
- de provincie Noord-Holland een deel van de aanlegkosten heeft gereserveerd;
- de volledige financiering voor het totale traject niet sluitend is;

dragen Gedeputeerde Staten op:

- Provinciale Staten stelselmatig te informeren over de voortgang van het project, de financiële stand van zaken, ontwikkelingen in de bijdragen van gemeenten in de regio en andere geldschieters, de interne en externe plankosten, de eventuele bijstellingen in de plannen en de eventuele gefaseerde uitvoering die past bij de financiële mogelijkheden.

En gaan over tot de orde van de dag.

J. Geldhof, D66

Aangenomen moties bij voordracht nr 26 (23 mei 2011)

M 6-2/14-02-'11

AANGENOMEN

MOTIE Leidraad L & CH

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 februari 2011,

verzoeken Gedeputeerde Staten

- te onderzoeken of wijzigingen in artikel 26 en artikel 28 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie aanleiding geven de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie op dit onderdeel te herzien en Provinciale Staten hieromtrent zo spoedig mogelijk te informeren;

en gaan over tot de orde van de dag.

D.G.M. de Grave-Verkerk (VVD)

C. Loggen (VVD)

ChristenUnie

SGP

Gereformeerde

CDA

AANGENOMEN dit is Noord-Holland

M 6-3/14-02-11

Motie beoogde EHS-ontgrenzing van de 'rafels' op Texel

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 februari 2011, gehoord de discussie over voordracht 26 inzake Partiële Herziening Structuurvisie Noord-Holland 2040,

overwegende dat:

- in het advies van de ILG-gebiedscommissie aan GS in Texel gebieden zijn opgenomen die zouden worden ontgrensd, in ruil voor de begrenzing van Waal en Burg;
- de ILG-gebiedscommissie enkele gebieden als 'rafels' heeft benoemd, omdat duidelijk was dat deze gebieden om uiteenlopende redenen niet direct konden worden ontgrensd;
- deze gebieden niet nu als 'ontgrensd' zijn opgenomen in voordracht 26 inzake Partiële Herziening Structuurvisie Noord-Holland 2040;
- van deze gebieden 'polder Zeeburg' (via een amendement op voordracht 26) nu al kan - en zal - worden ontgrensd;
- Texel gebaat is bij een duidelijke uitspraak over de status van de overige 'rafels';
- Gedeputeerde Heller aangaande dit onderwerp onlangs brieven gedateerd 4 en 9 februari 2011 naar de gemeente Texel heeft gezonden, waarin hij nader ingaat op de status van de begrensde en ontgrensde EHS gebieden op Texel;
- in punt 1 van de brief van 9 februari 2011 gedeputeerde Heller aangeeft: *'Ik onderschrijf en bevestig hierbij dat indien de beoogde ontgrenzing van de 'rafels' onverhoopt door externe factoren geen doorgang kan vinden, GS de ILG gebiedscommissie Texel zullen verzoeken om alternatieve hectaren aan te wijzen die wel ontgrensd kunnen worden, zodat het door de ILG gebiedscommissie gehanteerde aantal te ontgrenzen hectaren alsnog wordt bereikt. GS wensen nadrukkelijk niet te tornen aan het overeengekomen aantal hectaren aan ontgrenzingen.'*
- ook vanuit de Provinciale Staten een duidelijke uitspraak over de status van de overige 'rafels' gewenst is;

besluiten:

uit te spreken dat:

1. indien de beoogde ontgrenzing van de 'rafels' onverhoopt door externe factoren geen doorgang kan vinden, PS erop toe zullen zien dat GS de ILG gebiedscommissie Texel zullen verzoeken om alternatieve hectaren aan te wijzen die wel ontgrensd kunnen worden, zodat het door de ILG gebiedscommissie gehanteerde aantal te ontgrenzen hectaren alsnog wordt bereikt;

2. Provinciale Staten nadrukkelijk niet wensen te tornen aan het overeengekomen hectaren aan ontgrenzingen;

en gaan over tot de orde van de dag.

VD

L.A. WIERINGA.

CDA
Cu. SEP
